

Správa
o hodnotení územnoplánovacej dokumentácie
podľa zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v znení
neskorších predpisov

.....

Návrh Územného plánu obce
Chrastné

.....

November 2023

OBSAH:

A.	ZÁKLADNÉ ÚDAJE	3
A.I.	Základné údaje o obstarávateľovi	3
A.I.1	Označenie	3
A.I.2	Sídlo	3
A.I.3	Kontaktné údaje oprávneného zástupcu obstarávateľa	3
A.II.	Základné údaje o územnoplánovacej dokumentácii	3
A.II.1	Názov	3
A.II.2	Územie	3
A.II.3	Dotknuté obce	3
A.II.4	Dotknuté orgány	3
A.II.5	Schvaľujúci orgán	4
A.II.6	Vyjadrenie o vplyvoch územnoplánovacej dokumentácie presahujúcich št. hranice	4
B.	ÚDAJE O PRIAMÝCH VPLYVOCH ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA	4
B.I.	Údaje o vstupoch	4
B.I.1	Pôda	4
B.I.2	Voda	4
B.I.3	Suroviny	5
B.I.4	Energetické zdroje	5
B.I.5	Nároky na dopravu a inú infraštruktúru	6
B.II.	Údaje o výstupoch	7
B.II.1	Ovzdušie	7
B.II.2	Odkanalizovanie a čistenie odpadových vôd	8
B.II.3	Odpady	8
B.II.4	Hluk a vibrácie	8
B.II.5	Žiarenie a iné fyzikálne polia	8
B.II.6	Doplňujúce údaje	8
C.	KOMPLEXNÁ CHARAKTERISTIKA A HODNOTENIE VPLYVOV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA	9
C.I.	Vymedzenie hraníc dotknutého územia	9
C.II.	Charakteristika súčasného stavu životného prostredia dotknutého územia	9
C.II.1	Horninové prostredie	9
C.II.2	Klimatické pomery	9
C.II.3	Ovzdušie – stav znečistenia ovzdušia	9
C.II.4	Vodné pomery	10
C.II.5	Pôdne pomery	10
C.II.6	Fauna, flóra	11
C.II.7	Krajina – štruktúra, typ, scenéria, stabilita, ochrana	12
C.II.8	Chránené územia, chránené stromy a ochranné pásma podľa osobitných predpisov	12
C.II.9	Obyvateľstvo – demografické údaje, aktivity, infraštruktúra	14
C.II.10	Kultúrne a historické pamiatky a pozoruhodnosti	17
C.II.11	Paleontologické náleziská a významné geologické lokality	18
C.II.12	Iné zdroje znečistenia	18
C.II.13	Zhodnotenie súčasných environmentálnych problémov	18
C.III.	Hodnotenie predpokladaných vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie vrátane zdravia a odhad ich významnosti	19
C.III.1	Vplyvy na obyvateľstvo	19
C.III.2	Vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery	19
C.III.3	Vplyvy na klimatické pomery	19
C.III.4	Vplyvy na ovzdušie	19
C.III.5	Vplyvy na vodné pomery	20
C.III.6	Vplyvy na pôdu	20
C.III.7	Vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy	20
C.III.8	Vplyvy na krajinu	20
C.III.9	Vplyvy na chránené územia a ochranné pásma	21

C.III.10	Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky, vplyvy na archeologické náleziská	21
C.III.11	Vplyvy na paleontologické náleziská a významné geologické lokality.....	21
C.III.12	Komplexné posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti, vzájomných vzťahov a ich porovnanie s platnými právnymi predpismi.....	21
C.IV.	Navrhované opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie a zdravie.....	22
C.IV.1	Opatrenia na riešenie vplyvov na obyvateľstvo.....	22
C.IV.2	Opatrenia pre usporiadanie územia z hľadiska zabezpečenie ekologickej stability a biodiverzity...	22
C.IV.3	Opatrenia na ochranu prírodných zdrojov a na znižovanie negatívneho pôsobenia stresových javov	23
C.V.	Porovnanie variantov zohľadňujúcich ciele a geografický rozmer strategického dokumentu vrátane porovnania s nulovým variantom.....	23
C.VI.	Metódy použité v procese hodnotenia vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie a zdravie a spôsob a zdroje získavania údajov o súčasnom stave životného prostredia a zdravia	25
C.VII.	Nedostatky a neurčitosti v poznatkoch, ktoré sa vyskytli pri vypracúvaní správy o hodnotení.....	25
C.VIII.	Všeobecne záverečné zhrnutie.....	25
C.IX.	Zoznam riešiteľov a organizácií, ktoré sa na vypracovaní správy o hodnotení podieľali.....	26
C.X.	Zoznam doplňujúcich analytických správ a štúdií, ktoré sú k dispozícii u navrhovateľa a ktoré boli podkladom na vypracovanie správy o hodnotení	26
C.XI.	Dátum a potvrdenie správnosti a úplnosti údajov	26

A. ZÁKLADNÉ ÚDAJE

A.I. Základné údaje o obstarávateľovi

A.I.1 Označenie

Obec Chrastné, štatutárny zástupca – Mgr. Štefan Hudáček, starosta

A.I.2 Sídlo

Obecný úrad, Chrastné 86, 044 44 Kráľovce

A.I.3 Kontaktné údaje oprávneného zástupcu obstarávateľa

(meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné osoby s odbornou spôsobilosťou na obstarávanie územnoplánovacích podkladov a územnoplánovacej dokumentácie, od ktorej možno dostať informácie o územnoplánovacej dokumentácii)

Mgr. Štefan Hudáček, starosta obce Chrastné, č. t.: 055/ 6950 251, e-mail: starosta@chrastne.sk

A.II. Základné údaje o územnoplánovacej dokumentácii

A.II.1 Názov

Územný plán obce Chrastné – etapa Návrh ÚPN-O

A.II.2 Územie

Kraj:	Košický kraj
Okres:	Košice - okolie
Obec:	Chrastné
Katastrálne územia:	Chrastné

A.II.3 Dotknuté obce

1. Obec Chrastné
2. Obec Kráľovce
3. Obec Čížatice
4. Obec Vajkovce
5. Obec Rozhanovce

A.II.4 Dotknuté orgány

1. Ministerstvo obrany SR, Agentúra správy majetku, Detašované pracovisko Východ, Komenského 39/A, 040 01 Košice
2. Ministerstvo životného prostredia SR, Odbor štátnej geologickej správy, Nám. Ľ.Štúra 1, 812 35 Bratislava
3. Okresný úrad Košice, Odbor výstavby a bytovej politiky, Komenského 52, 041 26 Košice
4. Okresný úrad Košice, Odbor starostlivosti o ŽP, oddelenie ochrany prírody a vybraných zložiek ŽP kraja, Komenského 52, 041 26 Košice
5. Okresný úrad Košice, Odbor opravných prostriedkov, referát pôdohospodárstva, Komenského 52, 041 26 Košice
6. Krajský pamiatkový úrad Košice, Hlavná 25, 040 01 Košice
7. Dopravný úrad, divízia civilného letectva, Letisko M.R. Štefánika, 823 05 Bratislava
8. Okresný úrad Košice - okolie, Odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií, Hroncova 13, 041 70 Košice
9. Okresný úrad Košice - okolie, Odbor starostlivosti o životné prostredie, Hroncova 13, 041 70 Košice
10. Okresný úrad Košice - okolie, Pozemkový a lesný odbor, Hroncova 13, 041 70 Košice
11. Okresný úrad Košice - okolie, Odbor krízového riadenia, Hroncova 13, 041 70 Košice
12. Regionálny úrad verejného zdravotníctva Košice, Ipeľská 1, 040 01 Košice
13. Úrad Košického samosprávneho kraja, Odbor regionálneho rozvoja, ÚPaŽP, Nám. maratónu mieru 1, 040 01 Košice
14. Úrad Košického samosprávneho kraja, Odbor dopravy, Námestie maratónu mieru 1, 040 01 Košice

A.II.5 Schvaľujúci orgán

Obecné zastupiteľstvo obce Chrastné

A.II.6 Vyjadrenie o vplyvoch územnoplánovacej dokumentácie presahujúcich št. hranice

Riešenie Návrhu ÚPN-O Chrastné nevytvára cezhraničné vplyvy a nie sú známe ani ďalšie vplyvy na životné prostredie presahujúce štátnu hranicu.

B. ÚDAJE O PRIAMYCH VPLYVOCH ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA**B.I. Údaje o vstupoch****B.I.1 Pôda**

(záber pôdy celkom, z toho zastavané územie, z toho dočasný a trvalý záber)

Štruktúra územia obce Chrastné je nasledujúca (rok 2022):

Celková výmera pôdy v ha	473,27	100,00 %
poľnohospodárska pôda	423,11	89,41 %
v tom:		
orná pôda	345,37	73,01 %
chmeľnice	-	-
vinice	-	-
záhrady	23,36	4,93 %
ovocné sady	2,61	0,55 %
TTP	51,77	10,94 %
nepoľnohospodárska pôda	50,16	10,60 %
v tom:		
lesné pozemky	-	0 %
vodné plochy	4,18	0,88 %
zastavané plochy	22,82	4,82 %
ostatné plochy	23,17	4,89 %

Zdroj: Štatistický úrad SR

V obci Chrastné z celkovej výmery územia 473,27 ha zaberá poľnohospodárska pôda 423,11 ha. Trvale trávnaté pozemky predstavujú 10,94%, lesy sa na území obce nenachádzajú.

Poľnohospodárska časť krajiny je dominantná a predstavuje intenzívne až extenzívne poľnohospodársky využívanú krajinu. TTP sa nelesná drevinná vegetácia sa nachádzajú pozdĺž vodných tokov a poľných ciest.

V kat. území sú podľa §12 zákona o ochrane a využívaní PP (zákon č.57/2013) a NV SR č.58/2013 Z.z. najkvalitnejšie pôdy – tieto BPEJ a skupiny: najkvalitnejšie poľnohospodárske pôdy s kódom a BPEJ – 0411002/6, 0550202/6, 0550402/6 a 0557202/6.

Návrhu ÚPN-O Chrastné sa navrhuje záber PP na nepoľnohospodárske účely z dôvodu navrhovanej výstavby rodinných domov, občianskej vybavenosti, športu a oddychu, dopravnej a technickej vybavenosti, verejných priestranstiev a zelene a kompostoviska a zberného dvora. Celkovo je navrhovaných na záber pôdy 15 lokalít v rozsahu 28,8512 ha, z toho poľnohospodárskej pôdy 24,2638 ha (z toho v zastavanom území 9,4664 ha). Záber najkvalitnejšej poľnohospodárskej pôdy je spolu 15,7693 ha.

B.I.2 Voda

(voda pitná, úžitková, zdroj vody,)

Zásobovanie pitnou vodou

Pitná voda do obce je dodávaná zo sústavy skupinového vodovodu Vajkovce - Kráľovce – Rozhanovce. Ten je napojený na regionálny vodovod VS Starina. Prevádzkuje ho VVS a.s. Košice.

Nad obcou, na kóte 289,0 je umiestnený VDJ 100 m3 ako súčasť skupinového vodovodu napojeného na zdroje pitnej vody Starina. Tlakové pomery pre gravitačné rozvody vody sú priaznivé len pre zástavbu do kóty 275 m n.m. Pre zástavbu nad touto kótou nie je zabezpečený dostatočný tlak vody. Prívodné potrubie vedie

západným okrajom k.ú. Súbežne s ním je prívodné potrubie do obce DN160 a 110 a severne prívod do plánovaného VDJ Čižatice 2 x 100 m3.

Podľa údajov VVS a.s. bolo v roku 2021 na obecný vodovod pripojených 452 obyvateľov.

V Návrhu ÚPN-O Chrástné sa pre zásobovanie pitnou vodou navrhuje:

Územný plán navrhuje rozvoj bývania, ktorý predpokladá zvýšenie počtu obyvateľstva z 632 na 1 027, teda nárast o 395 obyvateľov k roku 2040.

Celková potreba pitnej vody k roku 2040:

Celková potreba spolu $Q_p = 1\,027 \times (135+15) \times 0,75 = 115\,537$ l/deň = 1,33 l/s,

Celkové denné max. $Q_m = Q_p \times k_d = 115, \times 1,6 = 184,8$ m3/deň = 2,13 l/s,

Celkové hodinové max. $Q_h = Q_m \times k_h = 2,13 \times 1,8 = 3,83$ l/s.

Vodojem 100 m3 nepokryje nutnú akumuláciu $V = 184,8$ m3. ÚPD navrhuje rozšírenie jeho kapacity o 100 m3. Zásobovacie potrubie DN 100 s kapacitou 12,0 l/s zabezpečí $Q_h = 3,83$ l/s.

Existujúci vodojem s kapacitou 100 m3 nepokryje nutnú akumuláciu $V = 184,8$ m3, preto sa navrhuje rozšírenie jeho kapacity o 100 m3.

Návrh napojenia novej zástavby do vodovodnej siete k roku 2040:

Zásobovanie vodou nových domov a budov k roku 2040 si vyžiada rozšírenie rozvodnej siete do lokalít novej zástavby, ktoré sú navrhované v sústredených obytných skupinách rodinných domov vo východnej časti (62 RD), severnej časti (35 RD), západnej časti (32 RD) a južnej časti obce (29 RD). Ostatné navrhované RD v rozptyle budú napojené na existujúce rozvody vodovodu.

B.I.3 Suroviny

(druh, spôsob získavania)

Na území obce Chrástné nie sú evidované zdroje nerastných surovín a strategický dokument nerieši funkčné plochy ťažby a spôsob získavania surovín na k.ú. obce.

Zo západu sa k.ú. obce dotýka Výhradné ložisko č. 328 totožné s určeným Dobývacím priestorom „Kráľovce – štrkopiesky a piesky“. Celé k.ú. je súčasťou Prieskumného územia Čižatice – hydrologický prieskum geotermálnych vôd. P5/15 "Boliarov – hydrogeologický prieskum geotermálnych vôd", určené pre držiteľa VEGAPE, s.r.o. Košice, s platnosťou do 24.03.2015,

V Návrhu ÚPN-O Chrástné sa neuvažuje s novými dobývacími priestormi. Evidované prieskumné územia sú rešpektované.

B.I.4 Energetické zdroje

(druh, spotreba)

Zásobovanie elektrickou energiou

Územím obce Chrástné prechádzajú nasledovne vysokonapäťové VN vedenia:

- odbočka z distribučného 22 kV vedenie č. 397 Košice – Prešov,

- prípojky 22 kV k trafostaniciam v obci.

Vedenia sú zakreslené v územnom pláne obce vrátane 20m ochranného pásma.

Obec je napojená na vonkajšie 110/22 ES Košice – východ č. 397. Distribúciu elektrickej energie na území obce zabezpečujú 3 trafostanice. Posúdenie primeranosti celkového inštalovaného výkonu trafostaníc ukazuje, že terajšia vybavenosť obce transformačným výkonom postačuje s rezervou na pripájanie ďalšej novej zástavby v obci.

Verejné osvetlenie je na stĺpoch elektrickej rozvodnej siete.

V Návrhu ÚPN-O Chrástné sa pre zlepšovanie zásobovania elektrickou energiou obce navrhuje rozvodnú sieť v obci rekonštruovať, vrátane domových prípojek a uložiť do zeme.

Navrhovaná zástavba bude napojovaná na najbližšie distribučné trafostanice, nakoľko majú dostatočnú výkonovú rezervu – cca 100 %. Vzhľadom na priestorové rozloženie navrhovanej zástavby rodinných domov sa navrhujú v časti východ a juh dve nové trafostanice na zníženie napäťových strát. VN prípojky sa navrhujú viesť zemným káblom. Pre kolíziu s plánovanými plochami bývania v lokalite sever sa navrhuje preložka VN do zemného kábla.

Systém verejného osvetlenia sa navrhuje zachovať a rozvody NN v celej obci kabelizovať.

Zásobovanie plynom a teplom

Obec Chrástné je plynofikovaná. Zdrojom plynu je vysokotlaký plynovod Košice – Prešov – odbočka Budimír – Ploské DN 150 PN 40. Od plynovodu Budimír – Ploské odbočuje prívodné potrubie plynu DN 80 PN 40 do regulačnej stanice VTL/ STL Vajkovce a samostatne do regulačnej stanice Chrástné 500 m3 / hod., ktorá sa nachádza na severozápadnom okraji obce. Z regulačnej stanice je vyvedené zásobovacie STL potrubie D 100, ktoré ďalej pokračuje D 80 do obce.

Pre zabezpečenie tepla v bytoch a domoch sa využívajú rôzne zdroje tepla a viaceré spôsoby vykurovania. V obci prevláda ekologické a efektívne ústredné kúrenie na plyn, kachle a iné vykurovanie na pevné a iné palivá

sa využíva len v niektorých bytoch. V lokalite Pod medzami je zásobovanie teplom TÚV na báze elektrickej energie.

V Návrhu ÚPN-O Chrástné sa navrhuje systém zásobovania plynom zachovať aj v novonavrhovanej zástavbe.

Zásobovanie teplom sa v obci navrhuje ako doteraz individuálne na báze plynu a elektrickej energie, ako aj efektívnejšie spôsoby vykurovania a nové zdroje tepla, ako bioplynové generátory tepla, tepelné čerpadlá, solárne panely pod.

B.I.5 Nároky na dopravu a inú infraštruktúru

Cestná doprava

Obec je napojená na dopravný systém cestou III/3326, ktorá sa napája v obci Vajkovce na cestu III/3325 Západne od obcí Chrástné a Vajkovce je systém ciest III. triedy napojený na mimoúrovňovú križovatku Budimír smer Prešov a zároveň na zrealizovaný a daný do prevádzky ďalší úsek diaľnice D1 v pokračovaní - dostavba mimoúrovňovej križovatky Budimír – smer Bidovce. D1 je súčasťou multimodálneho koridoru TEN-T Rýn – Dunaj (Ostrava/Přerov – Žilina – Košice – hranica s Ukrajinou),

Južne od obcí Chrástné a Vajkovce pri Rozhanovciach je napojená sieť ciest III triedy na mimoúrovňovú križovatku Košické Olšany – Hrašovík – D1, kde sa napája na trasu D1 - rýchlostná cesta R2 súbeh R4 (ktorá tvorí východný obchvat mesta Košice).

Cesta III/3326 vedie zastavaným územím obce Chrástné a končí v centre obce. Z tejto cesty je miestnymi komunikáciami dopravne napojené zastavané územie obce miestnymi obslužnými komunikáciami, ktoré sú v mnohých prípadoch slepo ukončené bez zrealizovaných obrátisk.. Účelovou komunikáciou je dopravne sprístupnená rozľadňa Čerešenka s parkoviskom.

Pozdĺž cesty III/3326 je v krátkom úseku vybudovaný jednostranný chodník pre peších. Po severnej strane vozovky cesty je vybudovaný otvorený odvodňovací rigol,

V zastavanom území obce sú vytvorené parkovacie plochy pri zariadeniach občianskeho vybavenia. Chodníky pre peších sú vybudované iba čiastočne. V novovybudovanej obytnej zóne „Pod medzami“ sú šírkové parametre dopravných koridorov nevyhovujúce, čo znemožňuje dobudovanie chodníkov.

Obec je obsluhovaná autobusovými linkami, v obci sú 2 autobusové zastávky.

Samostatné cyklistické trasy v riešenom území obce nie sú zrealizované.

Železničná doprava v obci nemá zastúpenie.

Z leteckej infraštruktúry je obec dotknutá iba ochranným pásom okrskového prehľadového rádiolokátora SRE.

V Návrhu ÚPN-O Chrástné sa navrhuje:

Cestná doprava:

Cesta III/ 3326 bude aj naďalej plniť funkciu dopravnej obsluhy zastavaného územia obce. V ÚPN sú navrhované 3 veľké lokality zástavby rodinných domov. Vzhľadom na nevhodne založený a tesne obostavaný komunikačný systém miestnych slepo ukončených komunikácií je potrebné pre výstavbu lokalít rodinných domov dostavať navrhovaný komunikačný systém tak, aby mohli byť existujúce ulice zjednosmernené, zaokruhované a kapacitne napojené na zbernú komunikáciu.

Navrhuje sa:

- prestavba existujúcej hlavnej obslužnej komunikácie v pokračovaní od obrátiska zastávky PAD do smeru obce Čížatice ku geotermálnemu vrtu Čížatice s jednostranným chodníkom pre peších. Navrhuje sa aj prestavba poľnej cesty ku vrtu Čížatice mimo zastavané územie obce Chrástné, s trasou cyklistického chodníka ku rozľadni Čerešenka a do Čížatic.
- šírková prestavba mostných objektov ponad vodný tok, pre možnosť jazdy autobusov PAD pre obsluhu nových lokalít bývania vo východnej polohe obce verejnou hromadnou dopravou,
- vybudovanie min. jednostranného chodníka pre peších pozdĺž cesty III. triedy v celom úseku zastavaného územia,
- v juhozápadnej polohe obce so smerom ku židovskému cintorínu sú miestne cesty vedené v zložitom teréne s veľkými pozdĺžnymi spádmi nivelety ciest. Do telesa križovatiek ciest zasahujú hlboké otvorené odvodňovacie rigoly. Navrhuje sa prekryť rigoly a v rozšírení zlepšiť technické parametre križovatiek. V stiesnených pomeroch tejto lokality sa navrhuje postupná prestavba dopravného priestoru existujúcej a navrhovanej dostavby rodinných domov,
- v severnej polohe zástavby pri cintoríne a kostole sa navrhuje zjednosmerniť existujúce miestne slepo ukončené ulice, ktoré obsluhujú aj zástavbu rodinných domov a kde to umožňuje úzky dopravný priestor vytvoriť výhybne a postupne prestavať cesty,
- v stiesnených pomeroch existujúcej a navrhovanej dostavby rodinných domov a pre dopravné sprístupnenie areálu ČOV sa navrhuje dopravné sprístupnenie ukladnými komunikáciami, ktoré sa radia do funkčnej triedy D1,

Parkovacie a odstavné plochy

- v centre obce (pri OÚ, ev.kostole a pre potreby kultúrnej sály) sa navrhuje zrušiť existujúcu parkovaciu plochu pred prístreškom PAD a východne od zastávky na upravenej ploche zrealizovať sústredené parkovisko s kapacitou 15 stojísk,
- pre potreby r.k. kostola a cintorína sa navrhuje sústredená parkovacia plocha o kapacite 15 stojísk. Parkoviská budú využívané aj návštevníkmi navrhovaného športového areálu,
- ďalšie parkovacie plochy sú navrhované pre potreby komunitného centra (10 st.), obecného športového areálu (30st.), občianskeho vybavenia pri vjazde do lokality „Pod medzami“ (20st.),
- predpokladá sa, že iné parkovacie plochy pri rodinných domoch a komerčných zariadeniach budú stavebníkmi a investormi realizované na vlastnom pozemku.

Pri návrhu nových objektov občianskej vybavenosti, podnikateľských aktivít je potrebné požadovať zabezpečenie potrieb statickej dopravy v zmysle ukazovateľov platných STN.

Pre potreby výstavby rodinných domov je potrebné dodržiavať ukazovateľ STN 73 6110/Z2.

Pešia a cyklistická doprava

- pozdĺž cesty III. tr. sa navrhuje zrealizovať min. jednostranný chodník pre peších šírky min 2,0 m s prepojením lokalít bývania, športu a oddychu so zastávkami PAD a objektami občianskej vybavenosti,
- pozdĺž existujúcich miestnych obslužných komunikácií, pokiaľ to umožňuje šírka dopravného priestoru zrealizovať min. jednostranne pešie chodníky s min. voľnou šírkou 1,5 m, do ktorej nesmú zasahovať žiadne prekážky, pre zabezpečenie bezpečnosti chodcov,
- v nových lokalitách rodinných domov sa navrhujú pozdĺž komunikácií jednostranne pešie chodníky šírky min. 2,0 m,
- z obce do smeru ku rozhľadni Čerešenka a do Čizatic sa navrhuje vyznačiť trasu turistického a cyklistického chodníka;
- pozdĺž Chrástnianskeho potoka sa navrhuje vyčleniť koridor pre cyklo a turistickú cestičku,
- prepojiť pešími chodníkmi a cyklo turistickými cestičkami navrhované vodné plochy a suché poldre s hrádzami,

Autobusová doprava

V ÚPN sa konštatuje, že situovanie autobusových zastávok PAD na ceste III/3326 bude vyhovovať aj v návrhovom období.

Navrhuje sa:

- na zastávke PAD v smere jazdy do obce (kde je dostatočná šírka dopravného priestoru) sa navrhuje zrušiť exist. parkovaciu plochu, a zrealizovať samostatnú niku pre zastavovanie autobusov mimo jazdné pruhy cesty III. triedy. Na zastávke zrealizovať bezbariérový čakací priestor pre cestujúcich s min. voľnou šírkou priestoru 2,0 m,
- na zastávke na obrátisku, ktoré ukončuje trasu cesty III. triedy sa navrhuje bezbarierový čakací priestor pre cestujúcich a odstavný priestor pre končiace a začínajúce spoje PAD,
- pre navrhovanú lokalitu bývania, ktorá je situovaná do juho-východnej polohy obce, sa navrhuje autobusová zastávka s obrátiskom pri ponukovej ploche pre občianku vybavenosť (– návrh plochy pre materskú školu),
- po výstavbe navrhovaného juho-východného obchvatu obce v celom rozsahu trasy vrátane výstavby premostenia vodného toku, sa navrhuje nová autobusová zastávka východne od premostenia vodného toku.

B.II. Údaje o výstupoch

B.II.1 Ovzdušie

(hlavne zdroje znečistenia ovzdušia (stacionárne, mobilné), kvalitatívna a kvantitatívna charakteristika emisií, spôsob zachytávania emisií, spôsob merania emisií)

Kvalita ovzdušia sa odvíja od interných a externých zdrojov znečisťovania ovzdušia. V k. ú. obce sa nenachádzajú žiadne významné stacionárne zdroje znečisťovania ovzdušia a taktiež tu nie je vymedzená oblasť riadenia kvality ovzdušia. Na priaznivú kvalitu ovzdušia vplýva plynofikácia obce. Za najvýznamnejší zdroj znečisťovania ovzdušia možno považovať dopravu po ceste III.tr. a miestnych komunikáciách. Ďalším zdrojom znečistenia ovzdušia môže byť poľnohospodárska výroba - prašnosť a úlet pesticídov pri obrábaní pôdy.

V Návrhu ÚPN-O Chrástné sa nenavrhujú žiadne nové zdroje znečistenia ovzdušia. Navrhuje sa redukcia živočíšnej výroby v areáli bývalého poľnohospodárskeho dvora – salaš a jeho využitie pre agroturistiku, pričom ho izolovať od obytnej zástavby zachovaním miestneho biokoridoru. Obytnú zástavbu v dotyku s poľnohospodárskou výrobou (orná pôda) rovnako izolovať sprievodnou a izolačnou zeleňou, t.j. záhradami pri rodinných domoch. Presadzovanie ekologických foriem zásobovania teplom môže podstatne prispieť k skvalitneniu ovzdušia v obci.

B.II.2 Odkanalizovanie a čistenie odpadových vôd

(celkové množstvo, druh a kvalitatívne ukazovatele vypúšťaných odpadových vôd, miesto vypúšťania, recipient, verejná kanalizácia, čistiareň odpadových vôd, zdroj vzniku odpadových vôd, spôsob nakladania)

Obec Chrastné nemá vybudovanú kanalizáciu, splaškové vody sú sústreďované v prítomných žumpách a následne vyvázané do ČOV Vajkovce.. Obytná skupina Pod medzami má vlastnú MČOV zaústenú do Chrastianskeho potoka

Dažďové vody sa zbierajú v cestných rigoloch a z nich jarkami a stružkami stekajú do Chrastianskeho potoka.

V Návrhu ÚPN-O Chrastné sa navrhuje splašková kanalizácia so zaústením do ČOV, ktorá sa navrhuje pod obcou, na juhozápadnom okraji zastavaného územia. Za recipient navrhuje Chrastianský potok. Do systému sa navrhuje prepojiť aj systém splaškovej kanalizácie Pod medzami.

Do doby vybudovania obecnej kanalizácie a ČOV sa pre odvádzanie odpadových vôd z rodinných domov a občianskej vybavenosti budú naďalej využívať žumpy.

B.II.3 Odpady

(celkové množstvo (t/rok), spôsob nakladania s odpadmi)

Produkcia odpadov je evidovaná v bývaní, službách a výrobní sfére. Komunálny odpad je separovaný (sklo, papier, textil, plasty) a neseparovaný ukladá do kuka nádob. Tento je dvakrát mesačne odvázaný zmluvne dohodnutým partnerom na skládku v Kokšov – Bakši. Odvoz nebezpečných zložiek odpadu a sute zabezpečuje firma Fura. Produkcia odpadov vznikajúca výkonom predmetu podnikania je čiastočne recyklovaná. Odvoz je odovzdávaný osobe oprávnenej nakladať s odpadmi.

Kompostovanie obec nezabezpečuje.

V Návrhu ÚPN-O Chrastné navrhuje vytvorením územnotechnických podmienok pre koordinovaný spôsob zneškodňovania triedeného odpadu a biologicky rozložiteľného zeleného odpadu má pozitívny nepriamy vplyv na kvalitu životného prostredia obce. Nakladanie s odpadom sa bude riadiť podľa Programom odpadového hospodárstva obce a okresu Košice – okolie. V priestore na okraji Osady sa navrhuje zberný dvor a kompostovisko - separácia biologicky rozložiteľného odpadu. Vhodným miestom je aj využitie silážnych jám v bývalom HD.

B.II.4 Hluk a vibrácie

(zdroje, intenzita)

Primárnym producentom hluku je automobilová doprava. Najvyššia prípustná hodnota ekvivalentnej hladiny hluku vo vonkajšom priestore pozdĺž základnej komunikačnej siete pre obytné útvary podľa vyhlášky MZ SR č. 549/2007 Z.z. nie je prekročená.

Zástavba rodinných domov je **v návrhu ÚPN-O** navrhovaná mimo ekvivalentnú hladinu hluku vo vonkajšom priestore pozdĺž základnej komunikačnej siete max. LAeq 60 dB(A). Územný plán obce návrhom funkčných tried a kategórií miestnych komunikácií vytvára územnotechnické podmienky na elimináciu hluku, spôsobovaného nekvalitným povrchom vozoviek miestnych komunikácií.

B.II.5 Žiarenie a iné fyzikálne polia

(tepelné, magnetické a iné – zdroj a intenzita)

Na základe spracovaných odvodených máp radónového rizika (ŠGÚDŠ) sú na území obce Chrastné namerané hodnoty stredného až nízkeho radónového rizika. Izoplocha stredného radónového rizika zasahuje zastavané územie v strede obce a môže negatívne ovplyvniť možnosti ďalšieho využitia územia.

V Návrhu ÚPN-O Chrastné sú rešpektované územia s nízkym až stredným radónovým rizikom. Do záväznej časti je zahrnutý regulatív, vyžadujúci pri výstavbe na území s výskytom stredného radónového rizika, rešpektovanie podmienok v zmysle zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vyhlášky č. 98/2018 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o obmedzovaní ožiarovania pracovníkov a obyvateľov z prírodných zdrojov ionizujúceho žiarenia.

B.II.6 Doplnujúce údaje

(napr. významné terénne úpravy a zásahy do krajiny)

V Návrhu ÚPN-O Chrastné sa podstatné zásahy do krajiny na území obce nenavrhujú.

C. KOMPLEXNÁ CHARAKTERISTIKA A HODNOTENIE VPLYVOV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA

C.I. Vymedzenie hraníc dotknutého územia

Riešené územie pre spracovanie Návrhu Územného plánu obce Chrastné sa vymedzuje v rozsahu celého katastrálneho územia obce Chrastné.

C.II. Charakteristika súčasného stavu životného prostredia dotknutého územia

C.II.1 Horninové prostredie

(inžiniersko-geologické vlastnosti, geodynamické javy, ložiská nerastných surovín, geomorfologické pomery, seizmicita,)

Obec Chrastné leží v strednej časti Košickej kotliny v hornej časti údolia Chrastnianskeho potoka, v nadmorskej výške 240 – 290 m.

Geomorfológia, geológia a hydrogeologické pomery

Riešené územie po geomorfologickej stránke spadá v rámci subprovincie vnútorné Západné Karpaty, do oblasti Lučensko-košická zníženina, celku Juhoslovenská kotlina, podcelku Košická kotlina. Z geomorfologického hľadiska predstavuje reliéf pedimentových pahorkatín v reliéfe kotlinových pahorkatín.. Z hľadiska morfologicko-morfometrického členenia predstavuje územie silne členitú pahorkatinu. Prevládajú fluválne a stráňové procesy, z ktorých sa v posudzovanom území uplatňuje slabý fluválny erózný proces s miernym pohybom svahových hmôt v pahorkatinách. Temer celé územie sa nachádza v oblasti intenzívnej výmolinej erózie.

Geologický podklad je tvorený horninami neogénu, z ktorých sa v území uplatňujú sivé ílovce, pieskovce, zlepenec až pieskovce, zlepenec, kyslé tufy, andezity. Najvrchnejšie kvartérne útvary v území tvoria v strednej časti územia deluviálne sedimenty vcelku, hlinité, hlinito-piesčité, hlinito-kamenité. Na západnom, južnom a východnom okraji územia sú bližšie geneticky nerozlíšené sedimenty

Územie patrí do povodia Torysy a hlavného povodia Hornádu. Hydrologickú kostru riešeného územia tvorí Chrastniansky potok a jeho pravo a ľavostranné bezmenné prítoky, ktoré majú na území katastra pramennú oblasť. Podľa hydrogeologického rájónovania ležia podzemné vody územia v regióne NQ123 Neogén východnej časti Košickej kotliny s medzizrnovou priepustnosťou, budovanom kombináciou hornín kvartéru a neogénu, do východného okraja zasahuje región V111 Neovulkanity Slanských vrchov s puklinovou priepustnosťou, budovanom horninami neovulkanitov. Litologická charakteristika podkladu odráža aj jeho hydrologické vlastnosti. Predmetné územie budujú sedimenty. Prietoknosť a hydrogeologická produktivita je mierna ($T = 1.10 \cdot 4 - 1.10 \cdot 3 \text{ m}^2 \cdot \text{s}^{-1}$). Hladina podzemnej vody je zväčša 2 – 5 m hlboko. V území sú využiteľné zásoby podzemnej vody 0,2 – 0,49 l.s-1.km-2.

Radónové riziko

Na základe spracovaných odvodených máp radónového rizika (ŠGÚDŠ) sú na území obce Chrastné namerané hodnoty stredného až nízkeho radónového rizika. Izoplocha stredného radónového rizika zasahuje zastavané územie v strede obce a môže negatívne ovplyvniť možnosti ďalšieho využitia územia.

Ložiská nerastných surovín

Na území obce Chrastné sa nenachádza ložisko ani dobývací priestor nerastných surovín. Výhradné ložisko č. 328 s určeným dobývacím priestorom „Kráľovce, štrkopiesky a piesky“ sa k.ú. Chrastné iba dotýka.

Celé k.ú. je súčasťou Prieskumného územia č. P3/19 Čizatice – hydrogeologický prieskum geotermálnych vôd.

C.II.2 Klimatické pomery

(zrážky- napr. priemerný ročný úhrn a časový priebeh, teplota -napr. priemerná ročná a časový priebeh, veternosť -napr. smer a sila prevládajúcich vetrov)

Z klimatického hľadiska sa územie katastra nachádza v teplej klimatickej oblasti. Okrsok T7 - teplý, mierne vlhký, s chladnou zimou (január $\geq -3^\circ\text{C}$, júl $\geq 16^\circ\text{C}$, LD menej ako 50, Končekov index zavlaženia Iz 0 až -60). Z hľadiska veternosti je smer prevládajúcich vetrov severo-južný.

C.II.3 Ovzdušie – stav znečistenia ovzdušia

Kvalita ovzdušia sa odvíja od interných a externých zdrojov znečisťovania ovzdušia. V k. ú. obce sa nenachádzajú žiadne významné stacionárne zdroje znečisťovania ovzdušia a taktiež tu nie je vymedzená oblasť riadenia kvality ovzdušia. Na priaznivú kvalitu ovzdušia vplýva plynofikácia obce. Za najvýznamnejší zdroj znečisťovania ovzdušia možno považovať dopravu po ceste III.tr. a miestnych komunikáciách. Ďalším zdrojom znečistenia ovzdušia môže byť poľnohospodárska výroba - prašnosť a úlet pesticídov pri obrábaní pôdy.

C.II.4 Vodné pomery

(povrchové vody, podzemné vody vrátane geotermálnych, minerálnych, pramene a pramenné oblasti vrátane termálnych a minerálnych prameňov, vodohospodársky chránené územia, stupeň znečistenia podzemných a povrchových vôd)

Vodné toky a plochy

Osou územia je Chrástniansky potok a jeho pravo- a ľavostranné bezmenné prítoky, ktoré majú na území katastra pramennú oblasť. Chrástniansky potok tečie ťažiskom katastra obce, v smerovo upravenom koryte s brehovým porastom. Pri Vajkovciach križuje obidve cesty Vajkovce – Rozhanovce v spevnenom koryte a ústí do Torysy v koryte upravenom proti vybreženiu na príľahlé pozemky.

Pôdy v časti k.ú. obce sú odvodnené. Veľkoplošné odvodnenia sú nejasnej kvality. V nadväznosti je vedený melioračný kanál evid. č. 5404 199 003 zaústnený do bezmenného a následne do Chrástnianskeho potoka..

Vodohospodársky chránené územia

Celé k.ú. obce je súčasťou Prieskumného územia č. P3/19 Čížatice – hydrogeologický prieskum geotermálnych vôd.

Do územia obce Chrástné nezasahuje žiadna CHVO. Na juhozápadnom okraji obce, mimo jej k.ú. sa nachádzajú zdroje pitnej vody 2. stupňa - oplotené areály vrtaných studní, ktorých ochranné pásmo zasahuje do k.ú. obce Chrástné.

Kvalita povrchových a podzemných vôd

Kvalita povrchových a podzemných vôd vyplýva z charakteru prostredia. V obci sa nenachádza žiadny významný zdroj znečisťovania povrchových a podzemných vôd. Zdrojmi znečistenia povrchových a podzemných vôd v rámci riešeného územia sú najmä komunálne odpadové vody, skládky odpadov a poľnohospodárska činnosť. Úroveň znečistenia podzemných vôd je v území veľmi vysoká ($>5,0$ Cd), len na SV a V okraji územia vysoká (3,1 – 5,0 Cd), stredná (1,1 – 3,0 Cd) až nízka (0,1 – 1,0 Cd), stupeň znečistenia riečnych sedimentov v území je nízky (0,0 – 0,5 Cd).

Bodový zdroj znečisťovania (dusíkaté hnojivá) predstavuje bývalý poľnohospodársky dvor - salaš a plošný: žumpy a septiky. Obec nemá vybudovanú splaškovú kanalizáciu ani čistiareň odpadových vôd. Odpadové vody z domácností sú zachytávané v technicky nevyhovujúcich žumpách a septikoch, ktoré nezodpovedajú príslušným normám na vodotesnosť. Odpadové vody sú často odvádzané aj bez prečistenia do miestneho vodného toku, čím je ohrozená kvalita ako povrchových, tak aj podzemných vôd. Obec má vybudovaný obecný vodovod

Zraniteľné oblasti

Zraniteľné oblasti sú v zmysle nariadenia vlády SR č. 617/2004 Z.z. poľnohospodársky využívané oblasti, z ktorých odtiekajú vody zo zrážok do povrchových vôd alebo vsakujú do podzemných vôd, v ktorých je koncentrácia dusičnanov vyššia ako 50 mg.l-1, alebo sa môže v blízkej budúcnosti prekročiť. Zraniteľné oblasti sa teda vzťahujú na oblasti ohrozené poľnohospodárskou činnosťou. Obec Chrástné je v zozname zraniteľných oblastí.

C.II.5 Pôdne pomery

(kultúra, pôdny typ, pôdny druh a bonita, stupeň náchylnosti na mechanickú a chemickú degradáciu, kvalita a stupeň znečistenia pôd)

Pôdy sú prevažne hlinité, prevažne neskeletnaté až slabo kamenité (0 – 20 %). Poľnohospodárska pôda všeobecne je strednej bonity a v kategorizácii produkčnosti dosahuje vyššie hodnoty v 10-stupňovej stupnici s bodovými hodnotami 100 – 91 najproduktnejšie pôdy až 20 – 11 (najmenej produktné pôdy), 10 – 1 (neproduktné pôdy) stupeň 5 (60 – 51), len lokálne nižšie body na stupnici. Obsah humusu v hĺbke do 25 cm je v území vysoký ($> 2,3$ %) až stredný (1,8 – 2,3 %). Pôdna reakcia je slabo kyslá (pH 6,0 – 6,5) až stredne kyslá (pH 5,5 – 6,0).

V kat. území sú podľa §12 zákona o ochrane a využívaní PP (zákon č.57/2013) a NV SR č.58/2013 Z.z. najkvalitnejšie pôdy – tieto BPEJ a skupiny: najkvalitnejšie poľnohospodárske pôdy s kódom a BPEJ – 0411002/6, 0550202/6, 0550402/6 a 0557202/6.

Náchylnosť na eróziu a zosuvy

Erózia pôdy je odnos pôdnej hmoty a z toho vyplývajúce zníženie hrúbky povrchových vrstiev pôdy najmä účinkom vody a vetra. K poškodeniu pôdy eróziou dochádza vtedy, keď množstvo a kvalita odnášaných vrstiev pôdy nie sú rovnocenne nahrádzané novo vznikajúcou pôdnou hmotou vytváranou prebiehajúcim pôdotvorným procesom.

Vodná erózia spôsobuje odnos povrchových vrstiev pôdy vodou stekajúcou po povrchu svahu. Základnými faktormi sú sklon reliéfu, dĺžka svahu, erózna účinnosť dažďa, vlastnosti pôd a ochranný účinok vegetačného krytu. Na vzniku erózie sa podieľa niekoľko faktorov:

- zrážky a z nich vznikajúci povrchový odtok,
- geologické a pedologické pomery,
- morfológia územia,
- vegetačný kryt pôdy,

- spôsob využívania pôdy.

Ohrozenosť poľnohospodárskych pôd vodnou eróziou je stredná až silná v južnej časti k. ú. obce. V k. ú. obce nie je zaznamenaná intenzívna výmoľová erózia

Evidované zosuvy – zóny aktívneho a potenciálneho geologického zosuvu. Časť k. ú. obce patrí medzi územia vykazujúce výraznú predispozíciu k vzniku svahových pohybov (plazenie, zasúvanie, stekanie, rútenie). Vo východnej časti k.ú. obce sa nachádzajú zóny so značným výskytom svahových pohybov – potenciálne a stabilizované. Zastavané územie zasahuje vo východnej časti. Evidované zosuvné územia sú vymedzené ako plochy vyžadujúce zvýšenú ochranu podľa §12 ods. 4 písm. o) Vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 55/2001 Z.z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii

Kontaminácia pôdy

Dôležitým zdrojom kontaminácie pôd sú agrochemikálie, fosforečné hnojivá s vysokým obsahom ťažkých kovov ako chróm, urán, arzén, kadmium, olovo a ortuť. Degradáciu pôd spôsobovali aj odpady poľnohospodárskej prvovýroby. Zvlášť nebezpečné odpady predstavujú nevyužívané prostriedky na ochranu rastlín proti škodcom, ako aj ropné látky. V súčasnosti dochádza k stagnovaniu v hnojení priemyselnými hnojivami a rovnako dochádza k stagnovaniu v hnojení organickými hnojivami v dôsledku rapidného zníženia stavov hovädzieho dobytku, deficitu organickej hmoty a organických látok v pôde.

Pôdy sú z hľadiska plošnej kontaminácie v území relatívne čisté. Nároky na ochranu a zlepšenie pôd sú v optimálnej štruktúre osevu, racionálne hnojenie, prípadne i vápnenie.

C.II.6 Fauna, flóra

(kvalitatívna a kvantitatívna charakteristika, chránené vzácne a ohrozené druhy a biotopy, významné migračné koridory živočíchov)

Fytogeografické a zoogeografické začlenenie územia a charakteristika flóry a fauny

Podľa fytogeografického členenia Slovenska (Futák, 1980) patrí katastrálne územie obce do oblasti západokarpatskej flóry (Carpaticum occidentale), obvodu predkarpatskej flóry (Praecarpaticum), okresu Slovenské rudohorie.

Lesné porasty sa na území obce nenachádzajú. Lokálne sa vyskytujú plochy s porastmi náletových drevín charakteru lesa. Charakter lesa majú lokálne aj porasty drevín na stržiach a tokoch. Zastúpenie má buk lesný (*Fagus sylvatica*), brest horský (*Ulmus glabra*), dub letný (*Quercus robur*), dub zimný (*Quercus petraea*), hrab obyčajný (*Carpinus betulus*), jaseň štíhly (*Fraxinus excelsior*), jelša lepkavá (*Alnus glutinosa*), javor mliečny (*Acer platanoides*), topoľ domáci (biely, sivý, čierny) (*Populus*)

Nelesná drevinová vegetácia (NDV) nie je v poľnohospodárskej krajine rozdelená rovnomerne a vzhľadom na krajinnú štruktúru nie je dostatočné. Zastúpenie je výraznejšie najmä okolo vodných tokov, na ploche strží a na antropogénnych líniiach, okolo poľných ciest a pod. Celkovo možno konštatovať, že poľnohospodárska krajina je z hľadiska rozšírenia NDV v nepriaznivom stave. NDV predstavuje najmä líniovú až skupinovú zeleň okolo úvozov, ciest a potokov. Z hľadiska drevinového zloženia sa vyskytujú najmä listnaté dreviny ako topoľ osikový (*Populus tremula*), vŕba rakytová (*Salix caprea*), breza (*Betula pendula*), baza čierna (*Sambucus nigra*), čerešňa vtáčia (*Cerasus avium*), lipa malolistá (*Tilia cordata*), javor mliečny (*Acer platanoides*). V líniovej NDV sa uplatňuje aj trnka (*Prunus spinosa*), ruža šípková (*Rosa canina*), hloh jednozemenný (*Crataegus monogyna*), svíb krvavý (*Swida sanguinea*). Na časti plôch s výskytom mimolesnej drevinovej vegetácie sú fragmenty výsadby ovocných drevín. Brehové porasty sú zväčša tvorené jelšou lepkavou (*Alnus glutinosa*), vŕbou krehkou (*Salix fragilis*), purpurovou (*Salix purpurea*), populavou (*Salix cinerea*), čremchou (*Padus racemosa*). Bohato je zastúpený nepôvodný invázny agát (*Robinia pseudoacacia*) vo všetkých typoch NDV, vyskytujú sa aj ďalšie druhy invázných drevín a rastlín, viazané na NDV.

Trvalé trávne porasty sú prevažne intenzívne až polointenzívne, z veľkej časti prirodzené, časť degraduje vplyvom obmedzenia obhospodarovania buď zarastaním krovínami a drevinami alebo bylinnými spoločenstvami, ktoré krátkodobo tvoria hodnotné biotopy. Na plochách zamokrených plôch v alúviách sú fragmenty hodnotnejšej mokradnej vegetácie, no aj tá je závislá od spôsobu hospodárenia. V k. ú. Chrástné sa vyskytujú na ploche 51,85 ha. Oráčiny zaberajú značnú časť (345,54 ha) poľnohospodárskej plochy katastra. Typické mozaikové štruktúry sa v rámci katastra nevyskytujú.

Z hľadiska zoogeografickej rajonizácie patrí riešené územie do Vnútrokarpatskej zníženej, panónskej oblasti juhoslovenského obvodu, okrsku košického. Zloženie fauny širšieho riešeného územia je výsledkom zásahov človeka. Vzhľadom na prevahu urbanizovanej krajiny, je súčasná fauna územia z hľadiska diverzity veľmi chudobná. Zo živočíchov sa na území vyskytuje predovšetkým fauna poľí a lúk. Ako potravinová základňa sú lúky a pasienky využívané hlavne poľnou zverou. Srnec hôrny, jeleň karpatský, zajac poľný, ktoré patria k bežným druhom tohto typu prostredia, aj keď úkrytové miesta sú často v inom type biotopu.

C.II.7 Krajina – štruktúra, typ, scenéria, stabilita, ochrana

Celé územie obce sa rozprestiera v strednej časti Košickej kotliny, zväčša v jej údolí, čiastočne aj na prilahlej pahorkatine. Najnižší bod katastra má nadmorskú výšku 234 m v nive Chrastnianskeho potoka na hranici západného okraja katastra, najvyšší dosahuje výšku 345 m n. m. na severovýchodnom okraji katastra na styku s rozhraním katastrov Kráľoviec a Čižatic. Celková rozloha katastrálneho územia obce je 473,27ha.

Kompaktné lesné porasty sa v území nenachádzajú. Z celkovej rozlohy 473,3 ha dominuje orná pôda – 73 %, TTP – 11 % a zastavané územie 4,5 %.

Celá plocha katastra je v podstate nečlenená, predstavuje homogénnu poľnohospodársku krajinu, intenzívne využívanú, vhodnú na intenzívne hospodárske využitie, dostatočne rozčlenenú líniovými prvkami prírodného charakteru.

Plochy ornej pôdy zaberajú 423,11 ha. Majú dominantné zastúpenie. Poľnohospodárska krajina je dostatočne rozčlenená jestvujúcimi štruktúrami mimolesnej drevinovej zelene. Jestvujúce lúky a pasienky sú podstatne menšieho rozsahu ako oráčiny. Sú prevažne druhotné, no v dostatočnej mozaike s prirodzenými spoločenstvami, rovnako dostatočné je zastúpenie prirodzenej mimolesnej zelene. Trvalé trávne porasty sú prevažne intenzívne až polointenzívne, z veľkej časti prirodzené, časť degraduje vplyvom obmedzenia obhospodarovania buď zarastaním krovínami a drevinami alebo bylinnými spoločenstvami, ktoré krátkodobo tvoria hodnotné biotopy. Na plochách zamokrených plôch v alúviách sú fragmenty hodnotnejšej mokradnej vegetácie, no aj tá je závislá od spôsobu hospodárenia. V k. ú. Chrástné sa vyskytujú na ploche 51,85 ha.

Vo veľkej časti katastra je doterajšie využitie krajiny v súlade s krajinno-ekologickými podmienkami prostredia. Problematické je veľkoblukové využitie ornej pôdy.

Vodné plochy a toky zaberajú v k.ú. 0,88 % plochy. Osou územia je Chrastniansky potok a jeho pravo a ľavostranné bezmenné prítoky, ktoré majú na území katastra pramennú oblasť. Ich inundačné územia vo voľnej krajine sú prevažne porastené brehovou vegetáciou, ktorá poskytuje prirodzené podmienky pre vodnú faunu a vlhkomilné rastlinné spoločenstva.

Sídlna vegetácia má tradičný charakter, je kultúrneho charakteru, značné plochy zaberá aj synantropná vegetácia. Tvorená je predovšetkým vegetáciou úžitkových záhrad a okrasných plôch pri rodinných domoch a drevinovou vegetáciou na verejných priestranstvách. Drevinová vegetácia v obci má kultúrny charakter, sú v nej dreviny rastúce v okolitej krajine, charakteristické prípotočné dreviny, či ovocné dreviny ako moruša, orech. Vyskytujú sa tu pekné jedince lipy malolistej (*Tilia cordata*), ale aj skupiny smreka (*Picea abies*), borovice (*Pinus sylvestris*) a početné cudzokrajné druhy.

Urbanistický pôdorys obce sa odvíja pozdĺž potoka a cesty. V zastavanom území prevažujú plochy bývania popretkávané OV a na okraji doplnené cintorínmi a bývalým poľnohospod. dvorom – dnes neprimerane intenzívne využitie zástavbou RD a areálom salaša.

Antropogénne prvky v krajine:

Severovýchodnou časťou k.ú. je vedený koridor ZVN č.409 400 kV s plánovaným zdvojením na 2 x 400 kV..

Ekologická kvalita priestorovej štruktúry v zmysle GNÚSES je na území katastra priaznivá. Podľa RÚSES okresu Košice – okolie je koeficient ekologickej stability KES obec Chrástné 1,82, čo predstavuje strednú ekologickú stabilitu (1,51 – 3,0). Územie katastra predstavuje v relatívnom vyjadrení ekologickej stability podľa prvkov súčasnej krajinnej štruktúry priestor ekologicky nestabilný. Koeficient ekologickej kvality katastrálneho územia, čo je ukazovateľ podielu ekologicky kvalitných plôch, je 0,21 – 0,4 v škále 0 – 1,0. Podiel ekologicky kvalitnej plochy na obyvateľa je v rámci katastra 5 000 m².obyv.-1, čo je podiel na spodnej časti stupnice.

C.II.8 Chránené územia, chránené stromy a ochranné pásma podľa osobitných predpisov

(napr. národné parky, chránené krajinné oblasti, navrhované chránené vtáčie územia, územia európskeho významu, súvislá európska sústava chránených území (*Natura 2000*), chránené vodohospodárske oblasti], územný systém ekologickej stability (miestny, regionálny, nadregionálny).

Územia ochrany prírody a krajiny

Celé územie leží v 1. st. ochrany podľa Zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov. V posudzovanom území sa v súčasnej dobe nenachádzajú plochy alebo objekty, chránené v zmysle uvedeného zákona. Z hľadiska územnej ochrany prírody do územia nezasahuje žiadne chránené územie národného alebo európskeho významu.

Z biotopov národného a európskeho významu sa v katastri obce Chrástné vyskytujú nasledovné:

Kód SK	Názov biotopu	Kód Natura
Kr Krovínové a kríčkové biotopy		
Kr8	Vŕbové kroviny stojatých vôd	
Kr9	Vŕbové kroviny na zaplavovaných brehoch riek	

Lk Lúky a pasienky		
Lk1	Nížinné a podhorské kosné lúky	6510
Lk3	Mezofilné pasienky a spásané lúky	
Lk5	Vysokobylinné porasty na vlhkých lúkach	6430
Lk6	Podmáčané lúky horských a podhorských oblastí	
Lk10	Vegetácia vysokých ostríc	
Pr Prameniská		
Pr 2	Prameniská nížin a pahorkatín na nevápencových horninách	
Ls Lesy		
Ls1 Lužné lesy		
Ls1.3	Jaseňovo-jelšové podhorské lužné lesy	91E0*

Poznámka: Biotopy európskeho významu sú vyznačené tučne, ostatné biotopy sú národného významu. Kód SK je totožný s kódmi biotopov v aktuálnom vydaní interpretačného manuálu Katalóg biotopov Slovenska. Kód NATURA pre biotopy európskeho významu je totožný s kódmi pre súvislú európsku sústavu chránených území. Prioritné biotopy sú označené *.

Územný systém ekologickej stability

V zmysle aktualizovaného R-ÚSES okresu Košice – okolie (2019) sa na území obce Chrastné nachádzajú alebo sa ho dotýkajú tieto prvky ekologickej stability :

Na severovýchodnej hranici k.ú. sa dotýka regionálne biocentrum **RBc3 Suchá hora**, ktoré leží na k.ú. obce Čizatice. Po východnom okraji k.ú. obce prechádza regionálny biokoridor **RBk12 Mošník – Suchá hora**. Ide o terestrický regionálny biokoridor, ktorý vedie severovýchodnou časťou okresu. Z východnej časti vedie od NRbC 4 (Mošník), ďalej cez RBc5 (Venošové), RBc4 (Mučiny) a napája sa na RBc3 (Suchá hora). Biokoridor prechádza do značnej miery otvorenou poľnohospodárskou krajinou, sčasti, najmä v bezprostrednej blízkosti biocentier, je biokoridor tvorený lesnými porastmi V rámci krajinnokoekologického plánu obce sú navrhované ďalšie prvky miestneho systému ekologickej stability.

RBc3 Suchá hora

Charakteristika, zastúpenie biotopov: Lesný porast v poľnohospodárskej krajine, má pôdoochrannú funkciu, je významným krajinným prvkom. Dubovo-hrabové bučiny na strmých svahoch s vystupujúcimi balvanmi. Kategória lesov ochranných.

Cieľové spoločenstvá: zmiešané bukové lesy

Legislatívna ochrana, genofondové lokality: -

Ohrozenia: výruby brehových porastov z rôznych dôvodov, nevhodný manažment lúčnych biotopov, nelegálne skládky odpadu, lesohospodárska činnosť

Manažmentové opatrenia: nelikvidovať brehové porasty a lúky pozdĺž tokov, neznečisťovať odpadom a nezmenšovať plochu lesov, zásahy konzultovať so ŠOP, nežiadať každá činnosť, ktorá negatívne ovplyvní tieto najcennejšie časti prírody

RBk12 Mošník – Suchá hora

Charakteristika a trasa biokoridoru: RBk 12 predstavuje terestrický regionálny biokoridor, ktorý vedie severovýchodnou časťou okresu. Z východnej časti vedie od NRbC 4 (Mošník), ďalej cez RBc 5 (Venošové), RBc 4 (Mučiny) a napája sa na RBc 3 (Suchá hora). Biokoridor prechádza do značnej miery otvorenou poľnohospodárskou krajinou, sčasti, najmä v bezprostrednej blízkosti biocentier, je biokoridor tvorený lesnými porastmi.

Manažmentové opatrenia: Snaha o spestrenie a vhodný manažment územia tvoreného poľnohospodárskou pôdou – zachovanie a rozšírenie NDV na poľnohospodárskych pozemkoch, výsadba drevín pozdĺž poľných ciest. Zabrániť snahám o oplocovanie väčších plôch poľnohospodárskej pôdy.

Na území obce Chrastné boli vyčlenené niektoré genofondové lokality flóry, fauny a významné biotopy ako ekologicky významné prvky.

1.Chrastniansky potok s prítokmi. Prirodzene tečúci podhorský tok s viacerými pravo i ľavostrannými prítokmi v jeho pramennej oblasti, zväčša so súvislými brehovými porastmi, ktoré v hornej časti lokálne prechádzajú do porastov charakteru lužného lesa. V území sa vyskytujú biotopy Kr8, Kr9, Lk5, Lk6, Lk10, Pr2, Ls1.3.

2.Stráň so stabilizovanými stržami porastenými drevinovými porastmi. V území sa vyskytujú biotopy Kr8, Kr9, Lk5, Lk1, Pr2.

3.Bunkov. Plocha travinno-bylinných porastov na svahu údolia Chrastnianskeho potoka. V území sa vyskytujú biotopy Lk1 a Lk3.

Chránené vodné zdroje

Cez riešene územie preteká Chrastniansky potok a jeho pravo a ľavostranné bezmenné prítoky, ktoré majú na území katastra pramennú oblasť. Nie sú vodohospodársky významnými vodnými tokmi. Pri juhozápadnej hranici obce sa nachádzajú na k.ú. susednej obce Vajkovce zdroje pitnej vody 2. stupňa - opložené areály vŕtaných studní, ktorých ochranné pásmo zasahuje do k.ú. obce Chrastné.

Ochranné pásma podľa osobitných predpisov

Na území obce sa nachádzajú tieto ochranné a bezpečnostné pásma obmedzujúce a regulujúce územný rozvoj:

- zdroje pitnej vody 2. stupňa - oplotené areály vŕtaných studní (pod obcou),
- cesta III. triedy – 20 m od osi vozovky mimo zastavaného územia obce vymedzeného platným ÚPN-O; je tu zákaz výstavby obytných objektov a budov, v ktorých sa zdržiavajú ľudia trvale alebo opakovane dlhodobo,
- letisko Košice – OP sú stanovené rozhodnutím Leteckého Úradu SR zn. 313-477-OP/2001-2116 z r. 2001. Z vyhlásených OP vyplývajú nasledovné obmedzenia:
 - o výškové obmedzenie stavieb, zariadení, stavebných mechanizmov, porastov a pod. je stanovené ochranným pásmom kužeľovej plochy (sklon 4% -1:25) s výškovým obmedzením 383,5 – 465 m n.m. B.p.v. Nad túto výšku je zakázané umiestňovať akékoľvek stavby a zariadenia bez predchádzajúceho súhlasu DÚ SR,
 - o letecké pozemné zariadenie – okrskový prehľadový rádiolokátor SRE,
- cintorín – 20 m od oplotenia hrobového miesta,
- poľnohospod. dvor – salaš 100 m od objektov živočíšnej výroby.

Ochranné pásma zariadení technickej infraštruktúry:

- Pre výkon správy vodného toku a vodných stavieb, alebo zariadení môže správca vodného toku užívať pobrežné pozemky (tými sú v závislosti od druhu opevnenia brehu a druhu vegetácie) – zákon č. 303/2016 Z.z. o vodách:
 - o do 5 m od brehovej čiary pri drobných vodných tokoch (§ 49 vodného zákona),
 - o odvodňovacie kanály: 5 m od brehovej čiary u kanála v otvorenom profile a 5 m od osi kanála v krytom profile.
 - Ochranné pásma verejných vodovodov a verejných kanalizácií podľa zákona číslo 442/2002 Z.z. (pásma ochrany sú vymedzené najmenšou vodorovnou vzdialenosťou od vonkajšieho pôdorysného okraja vodovodného potrubia alebo kanalizačného potrubia na obidve strany):
 - o 1,5 m – pri verejnom vodovode a verejnej kanalizácii do priemeru 500 mm,
 - o 2,5 m pri verejnom vodovode a verejnej kanalizácii nad priemer 500 mm,
 - o 6 m pre skupinový vodovod.
 - Ochranné pásma (v zmysle zákona o energetike č.251/2012 Z.z.) na ochranu elektro energetických zariadení pri napätí:
 - od 1 kV do 35 kV vrátane:
 - o 10 m pre vodiče bez izolácie; v súvislých lesných priesekoch 7 m,
 - o 4 m pre vodiče so základnou izoláciou; v súvislých lesných priesekoch 2 m,
 - o pre zavesené káblové vedenie 1 m,
 - od 35 kV do 110 kV vrátane:
 - o 15 m pre vodiče bez izolácie,
 - o 2 m pre zavesené káblové vedenia od krajného vodiča na každú stranu,
 - od 110 kV do 220 kV vrátane:
 - o 20 m od krajného vodiča na každú stranu,
 - od 220 kV do 400 kV vrátane:
 - o 25 m od krajného vodiča na každú stranu.
- V ochrannom pásme vonkajšieho elektrického vedenia a pod vedením je zakázané zriaďovať:
- o stavby a konštrukcie, pestovať porasty s výškou presahujúcou 3 m,
 - o elektrické stanice s vnútorným vyhotovením je vymedzené oplotením alebo obostavanou hranicou objektu elektrickej stanice, pričom musí byť zabezpečený prístup do elektrickej stanice na výmenu technologických zariadení.
- Ochranné pásma (v zmysle Energetického zákona) na ochranu plynárenských zariadení:
 - o 4 m pre plynovody a plynovodné prípojky o menovitej svetlosti do 200 mm,
 - o 8 m pre technologické objekty (regulačné stanice, armatúrne uzly, zariadenia protikorozynej ochrany, telekomunikačné zariadenia, zásobníky a sklady Propán-butánu a pod.)
 - Bezpečnostné pásma (v zmysle Energetického zákona 251/2012) na zamedzenie alebo zmiernenie účinkov prípadných porúch alebo havárií (viď grafická časť):
 - o 10 m pri strednotlak. plynovodoch a prípojkách na voľnom priestranstve a v nezastavanom území,
 - o 20 m pri plynovodoch s tlakom od 0,4 MPa do 4 Mpa a menovitou svetlosťou do 350 mm.

C.II.9 Obyvateľstvo – demografické údaje, aktivity, infraštruktúra

(napr. počet dotknutých obyvateľov, veková štruktúra, zamestnanosť, aktivity -poľnohospodárstvo, priemysel, lesné hospodárstvo, služby, rekreácia a cestovný ruch, infraštruktúra -doprava, produktovody, telekomunikácie, odpady a nakladanie s odpadmi).

C.II.9.1 Obyvateľstvo

Demografické údaje

Podľa dynamiky pohybu obyvateľstva obec Chrastné zaznamenala po roku 1991 neustály nárast počtu obyvateľov. Po roku 2011 dochádza k jeho výraznému nárastu, keď v priebehu dekády došlo k zvýšeniu počtu o 192 obyvateľov, na ktorom sa podieľal predovšetkým migračný prírastok. Obec vykazuje veľmi kvalitné podmienky pre bývanie a záujem o výstavbu neutícha.

Retrospektívny vývoj počtu obyvateľov v rokoch 1980 – 2021

Rok sčítania	1980	1991	2001	2011	2021
Počet obyvateľov	342	333	356	440	632
Prírastok obyvateľov	- 9	+ 23	+ 84	+ 192	
Index rastu	97,36	106,91	123,60	143,64	
Ø ročný prírastok	- 0,239 %	+ 0,691 %	+ 2,360 %	+4,364 %	

Zdroj: ŠÚ SR

Podľa dynamiky pohybu obyvateľstva obec Chrastné zaznamenala po roku 1991 neustály nárast počtu obyvateľov. Po roku 2011 dochádza k výraznému nárastu obyvateľov, keď v priebehu dekády došlo k zvýšeniu počtu o 192 obyvateľov, na ktorom sa podieľal predovšetkým migračný prírastok. Takýto výrazný demografický nárast bol zaznamenaný v dôsledku vytvorenia novej lokality pre rodinné domy na hospodárskom dvore. Priemerné ročné prírastky sa pohybovali do roku 2001 v hodnotách od - 0,239 % do + 0,691 %, čo je stagnujúce sídlo. Po roku 2001 bol prírastok +2,360 %, čo zaradilo obec medzi pomaly rastúce sídlo. Index vitality dosiahol hodnotou 235,08 bodov, čo zaradilo obyvateľstvo medzi progresívny (rastúci) typ populácie.

Rok	Počet obyvateľov				Index vitality
	Spolu	Vekové skupiny			
		predproduktívny	produktívny	poproduktívny	
2021	632	134	441	57	235,08
%	100,00	21,20	69,78	9,02	

Zdroj: ŠÚ SR

Podľa národnostnej štruktúry v obci prevláda slovenská národnosť ku ktorej sa hlásilo 576 obyvateľov (91,14 %) , rómska menšina sa podieľala na celkovom počte 3,8 %-ami. Ostatné národnosti sa podieľali na celkovom počte obyvateľov podielom menším ako 1 %.

Podľa najvyššieho dosiahnutého vzdelania má základné vzdelanie ukončených 24,68 % obyvateľov, stredné odborné (učňovské) vzdelanie (bez maturity) má 15,82 % obyvateľov, úplné stredné vzdelanie (s maturitou) má 20,41 %, vyššie odborné vzdelanie má 4,11 % obyvateľov a vysokoškolské 16,77 obyvateľstva. Z náboženského vyznania prevláda rímskokatolícka cirkev so 45,41 %, nasleduje gréckokatolícka cirkev s 13,77 % a evanjelická cirkev augsburského vyznania s 12,66 %. Bez náboženského vyznania si udáva 17,88 % obyvateľstva.

Ekonomická aktivita

Počet obyvateľov podľa súčasnej ekonomickej aktivity:

- pracujúci (okrem dôchodcov): 266 (42,09 %),
- dôchodcovia: 77 (12,18 %),
- nezamestnaní: 35 osôb (5,54 %).

Počet obyvateľov podľa odvetvia ekonomickej činnosti – odvetvia s najvyšším počtom osôb:

- priemyselná výroba: 54 osôb (8,88 %),
- veľkoobchod a maloobchod: 36 osôb (12,59 %).
- doprava a skladovanie: 25 osôb (8,74 %),
- zdravotníctvo a sociálna pomoc: 21 osôb (7,34 %),
- stavebníctvo: 17 osôb (5,94 %),
- verejná správa a obrana: 17 osôb (5,94 %),
- nezistené: 40 osôb (13,99 %).

C.II.9.2 Hospodárske aktivity

Nerastné suroviny

Na území obce Chrastné nie sú evidované zdroje nerastných surovín a strategický dokument nerieši funkčné plochy ťažby a spôsob získavania surovín na k.ú. obce.

Zo západu sa k.ú. obce dotýka Výhradné ložisko č. 328 totožné s určeným Dobývacím priestorom „Kráľovce – štrkopiesky a piesky“. Celé k.ú. je súčasťou Prieskumného územia Čizatice – hydrologický prieskum geotermálnych vôd. P5/15 "Boliarov – hydrogeologický prieskum geotermálnych vôd „ určené pre držiteľa VEGAPE, s.r.o. Košice, s platnosťou do 24.03.2015,

Poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo

Z celkovej rozlohy k.ú. obce dominuje orná pôda – 73 % a TTP – 11 %. Sústredená poľnohospodárska výroba v obci už nejestvuje, nakoľko je HD nefunkčný. Pôdu obhospodaruje prevažne Agro+ Budimír, AT Abov Rozhanovce a dvaja SHR (chov oviec a pestovanie ovocia).

Lesný pôdny fond nie je v k.ú. zastúpený. Vyskytujú sa tu len línie drevinovej mimolesnej vegetácie.

Výroba

Priemyselná výroba nebola a nie je v obci zastúpená. V obci sú rozvinuté malé remeselné, obchodné a IT živnosti.

Občianske vybavenie a služby

Štruktúra a kapacity občianskeho vybavenia zodpovedajú potrebe obyvateľov.

Školské a predškolské zariadenia: Jednotriedna ZŠ pre prvý stupeň. Druhý stupeň zabezpečujú ZŠ Budimír, Kráľovce a Košice (15). Deti predškolského veku využívajú MŠ v obci Vajkovce a MŠ v Rozhanovciach, Košiciach a Budimíre. Stredné a vysoké školstvo je v Košiciach.

Kultúra a osвета: V Obecnom dome je kultúrna sála s kapacitou 70 - 100 miest a kuchynkou.

Telovýchova a šport: Obec nemá žiadnu športovú plochu. Detské preliezačky sú v obecnom parku. V susednej obci Vajkovce je pri Toryse futbalové ihrisko.

Zdravotníctvo: Najbližšie zdravotné stredisko s lekárnou je v Kráľovciach V budove ZŠ je záchranná zdravotná služba.

Sociálna starostlivosť: V obci nie je zariadenie tohto druhu. Najbližšie služby sú v Kráľovciach, Rozhanovciach ako aj v Košiciach.

Administratíva: Obecný úrad spolu so zasadačkou a kultúrnou sálou sídli v Obecnom dome. Najbližšia pošta je v Kráľovciach.

Novopostavený rímskokatolícky kostol je filiou Ploského a kostol Evanjelickej cirkvi a.v. má farnosť v Budimíre. Grécko-kat. cirkev má farnosť v Rozhanovciach a reform. cirkev má kostol a farnosť vo Vajkovciach.

Hasičská zbrojnica pre dve autá vyhovuje. Cintorín s Domom smútku potrebe obce vyhovuje.

Komerčná infraštruktúra: predajňa Coop Jednota, ubytovanie a stravovanie, pohostinstvo, služby nevýrobné (IT pracovisko)

C.II.9.3 Doprava a technická infraštruktúra

Doprava

Obec je napojená na dopravný systém cestou III/3326, ktorá sa napája v obci Vajkovce na cestu III/3325 Západne od obcí Chrastné a Vajkovce je systém ciest III. triedy napojený na mimoúrovňovú križovatku Budimír smer Prešov a zároveň na zrealizovaný a daný do prevádzky ďalší úsek diaľnice D1 v pokračovaní - dostavba mimoúrovňovej križovatky Budimír – smer Bidovce. D1 je súčasťou multimodálneho koridoru TEN-T Rýn – Dunaj (Ostrava/Prerov – Žilina – Košice – hranica s Ukrajinou),

Južne od obcí Chrastné a Vajkovce pri Rozhanovciach je napojená sieť ciest III triedy na mimoúrovňovú križovatku Košické Olšany – Hrašovík – D1, kde sa napája na trasu D1 - rýchlostná cesta R2 súbeh R4 (ktorá tvorí východný obchvat mesta Košice).

Cesta III/3326 vedie zastavaným územím obce Chrastné a končí v centre obce. Z tejto cesty je miestnymi komunikáciami dopravne napojené zastavané územie obce miestnymi obslužnými komunikáciami, ktoré sú v mnohých prípadoch slepo ukončené bez zrealizovaných obrátisk.. Účelovou komunikáciou je dopravne prístupná rozhľadňa Čerešenka s parkoviskom.

Pozdĺž cesty III/3326 je v krátkom úseku vybudovaný jednostranný chodník pre peších. Po severnej strane vozovky cesty je vybudovaný otvorený odvodňovací rigol,

V zastavanom území obce sú vytvorené parkovacie plochy pri zariadeniach občianskeho vybavenia. Chodníky pre peších sú vybudované iba čiastočne. V novovybudovanej obytnej zóne „Pod medzami“ sú šírkové parametre dopravných koridorov nevyhovujúce, čo znemožňuje dobudovanie chodníkov.

Obec je obsluhovaná autobusovými linkami, v obci sú 2 autobusové zastávky. Samostatné cyklistické trasy v riešenom území obce nie sú zrealizované.

Železničná doprava v obci nemá zastúpenie.

Z leteckej infraštruktúry je obec dotknutá iba ochranným pásmom okrskového prehľadového rádiolokátora SRE.

Vodovod, odkanalizovanie

Pitná voda do obce je dodávaná zo sústavy skupinového vodovodu Vajkovce - Kráľovce – Rozhanovce. Ten je napojený na regionálny vodovod VS Starina. Prevádzkuje ho VVS a.s. Košice.

Nad obcou, na kóte 289,0 je umiestnený VDJ 100 m3 ako súčasť skupinového vodovodu napojeného na zdroje pitnej vody Starina. Tlakové pomery pre gravitačné rozvody vody sú priaznivé len pre zástavbu do kóty

275 m n.m. Pre zástavbu nad touto kótou nie je zabezpečený dostatočný tlak vody. Prívodné potrubie vedie západným okrajom k.ú. Súbežne s ním je prívodné potrubie do obce DN160 a 110 a severne prívod do plánovaného VDJ Čižatice 2 x 100 m3.

Podľa údajov VVS a.s. bolo v roku 2021 na obecný vodovod pripojených 452 obyvateľov.

Obec Chrastné nemá vybudovanú kanalizáciu, splaškové vody sú sústredované v prídomyých žumpách a následne vyvázané do ČOV Vajkovce.. Obytná skupina Pod medzami má vlastnú MČOV zaústenú do Chrastianskeho potoka

Dažďové vody sa zbierajú v cestných rigoloch a z nich jarkami a stružkami stekajú do Chrastianskeho potoka.

Zásobovanie elektrickou energiou, plynom a teplom

Územím obce Chrastné prechádzajú nasledovne vysokonapäťové VN vedenia:

- odbočka z distribučného 22 kV vedenie č. 397 Košice – Prešov,
- prípojky 22 kV k trafostaniciam v obci.

Vedenia sú zakreslené v územnom pláne obce vrátane 20m ochranného pásma.

Obec je napojená na vonkajšie 110/22 ES Košice – východ č. 397. Distribúciu elektrickej energie na území obce zabezpečujú 3 trafostanice. Posúdenie primeranosti celkového inštalovaného výkonu trafostaníc ukazuje, že terajšia vybavenosť obce transformačným výkonom postačuje s rezervou na pripájanie ďalšej novej zástavby v obci.

Verejné osvetlenie je na stĺpoch elektrickej rozvodnej siete.

Obec Chrastné je plynofikovaná. Zdrojom plynu je vysokotlaký plynovod Košice – Prešov – odbočka Budimír – Ploské DN 150 PN 40. Od plynovodu Budimír – Ploské odbočuje prívodné potrubie plynu DN 80 PN 40 do regulačnej stanice VTL/ STL Vajkovce a samostatne do regulačnej stanice Chrastné 500 m3 / hod., ktorá sa nachádza na severozápadnom okraji obce. Z regulačnej stanice je vyvedené zásobovacie STL potrubie D 100, ktoré ďalej pokračuje D 80 do obce.

Pre zabezpečenie tepla v bytoch a domoch sa využívajú rôzne zdroje tepla a viaceré spôsoby vykurovania. V obci prevláda ekologické a efektívne ústredné kúrenie na plyn, kachle a iné vykurovanie na pevné a iné palivá sa využíva len v niektorých bytoch. V lokalite Pod medzami je zásobovanie teplom TÚV na báze elektrickej energie.

Telekomunikácie

Obec Vajkovce je súčasťou Regionálneho technického centra – východ Slovak Telecomu v primárnej oblasti 055 Košice. Telefónni účastníci v obci sú napojení prípojným káblom na digitálnu automatickú ústredňu (DATÚ) umiestnenú v Rozhanovciach. Telefónne rozvody v obci sú vedené vzduchom závesnými káblami na drevených a betónových podporných bodoch po krajniciach miestnych komunikácií. Rozvodná sieť pokrýva celé zastavané územie obce a umožňuje napojenie každej účastníckej stanice priamo prípojkou.

V obci je v prevádzke miestny rozhlas s ústredňou v budove Obecného úradu. Rozvody sú vedené do všetkých ulíc.

Vysielanie Slovenského rozhlasu je v obci dobre počuteľné v každom vlnovom pásme a na všetkých frekvenciách. Signály Slovenskej televízie a ostatných TV sú sprístupnené vykryvačom na Dubníku.

Signály mobilných telefónov zabezpečujú základňové stanice umiestnené pre operátora Orange na Zelenom Dvore pri Košickom krematóriu, nad Vajkovcami a pre T-mobile pri Beniakovciach.

C.II.9.4 Odpadové hospodárstvo

Produkcia odpadov je evidovaná v bývaní, službách a výrobnjej sfére. Komunálny odpad je separovaný (sklo, papier, textil, plasty) a neseperovaný ukladá do kuka nádob. Tento je dvakrát mesačne odvázaný zmluvne dohodnutým partnerom na skládku v Kokšov – Bakši. Odvoz nebezpečných zložiek odpadu a sute zabezpečuje firma Fura. Produkcia odpadov vznikajúca výkonom predmetu podnikania je čiastočne recyklovaná. Odvoz je odovzdávaný osobe oprávnenej nakladať s odpadmi.

Kompostovanie obec nezabezpečuje.

C.II.10 Kultúrne a historické pamiatky a pozoruhodnosti

V obci nie sú evidované Národné kultúrne pamiatky zapísané ÚZPF SR. Je tu rad, krížov, náhrobných kameňov, zachovalých gánkových domov, studne a pod. Hodnotnými stavbami sú oba kostoly a dom smútku.

Je pravdepodobné, že pri zemných prácach súvisiacich s predmetnou stavebnou činnosťou môžu byť zistené pozitívne archeologické nálezy, resp. archeologické situácie.

V zmysle § 11 zákona č. 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu navrhuje ÚPD zaradenie týchto lokálne významných pamiatok do evidencie miestnych pamätihodnosti - kostol r.k., kostol evanjelický a.v., dom smútku a časť verejného cintorína a bývalý židovský cintorín.

C.II.11 Paleontologické náleziská a významné geologické lokality

(napr. skalné výtvory, krasové územia a ďalšie)

Nevyskytujú sa.

C.II.12 Iné zdroje znečistenia

(hlukové pomery, vibrácie, žiarenie)

Primárnym producentom hluku je automobilová doprava. Najvyššia prípustná hodnota ekvivalentnej hladiny hluku vo vonkajšom priestore pozdĺž základnej komunikačnej siete pre obytné útvary podľa vyhlášky MZ SR č. 549/2007 Z.z. nie je prekročená.

Na základe spracovaných odvodených máp radónového rizika (ŠGÚDŠ) sú na území obce Chrastné namerané hodnoty stredného až nízkeho radónového rizika. Izoplocha stredného radónového rizika zasahuje zastavané územie v strede obce a môže negatívne ovplyvniť možnosti ďalšieho využitia územia.

Na území obce Chrastné sa nenachádzajú iné špecifické zdroje znečistenia.

C.II.13 Zhodnotenie súčasných environmentálnych problémov

Hlavné environmentálne problémy riešiteľné úplne, alebo aspoň čiastočne metódami územného plánovania, na ktoré je riešenie Návrhu ÚPN-O Chrastné sústredené, sú tieto:

- premietnuť všetky existujúce a plánované rozvojové zámery líniových stavieb (doprava a technická infraštruktúra), ktoré majú dopad na koncepciu územného rozvoja obce,
- vytvoriť územnú ponuku pre dlhodobejšie uspokojovanie základných potrieb obce, jej obyvateľov a návštevníkov, v bývaní, občianskej a sociálnej vybavenosti, výrobe a v ponuke uspokojovania voľno časových potrieb,
- riešiť usporiadanie a funkčné využitie nezastavaných a nevyužívaných plôch v zastavanom území obcí.
- riešiť skvalitnenie miestnej cestnej komunikačnej siete, dopravných závad a parkovania motorových vozidiel,
- ochrana peších chodcov výstavbou peších chodníkov, rozšírením vozovky a zriadením parkovacích miest pre motorové vozidlá,
- dobudovanie a vybudovanie technickej infraštruktúry najmä odvedenia a čistenia splaškových vôd,
- doriešiť problematiku odpadového hospodárstva, navrhnuť dokompletizovanie separovaného zberu odpadov, vrátane nakladania s biologicky rozložiteľným odpadom a zriadením zberného dvora,
- nenavrhať hygienicky závažné prevádzky ohrozujúce životné a obytné prostredie obyvateľov,
- rešpektovať ochranné pásma všetkých líniových zariadení verejnej dopravy a technického vybavenia zasahujúcich do územia obce,
- rešpektovať územie všetky kategórie nadradených prvkov ÚSES,
- zachovať prírodnú brehovú vegetáciu pozdĺž vodných tokov pretekajúcich k.ú. obce,
- zamedziť výrub rozptýlenej zelene,
- riešiť v zastavanom území obce revitalizáciu, zachovanie, udržiavanie a zvýšenie podielu drevinovej vegetácie vo verejných i súkromných priestoroch,
- navrhnuť opatrenia na zdržanie dažďových vôd na k.ú. obce a minimalizovať tak riziko ohrozenia záplav a prítalových vôd v území
- rešpektovať zosuvné oblasti v území rozčlenené na zosuvy aktívne, stabilizované a potenciálne,
- navrhnuť rozčlenenie kompaktných blokov kultúr (oráčinová časť) z hľadiska protieróznej ochrany či zlepšenia krajinného rázu výsadbou mimolesnej drevinovej zelene (alejí) okolo jestvujúcich poľných ciest, kanálov a vodných tokov,
- navrhnuť výsadbu mimolesnej drevinovej zelene (alejí) okolo jestvujúcich cestných komunikácií mimo obce a poľných ciest, aby došlo minimálne k utlmeniu negatívnych vplyvov dopravy (hlučnosť, prašnosť, znečistenie ovzdušia),
- riešiť odstránenie divokých skládok odpadu, estetických závad a starých environmentálnych problémov v území a zamedziť ich ďalšej tvorbe,
- dodržiavať v území obmedzenia v najnižšom prvom stupni ochrany, v ktorom sa podľa § 12 zákona uplatňujú ustanovenia všeobecnej ochrany prírody a starostlivosti o krajinu podľa druhej časti zákona,
- rešpektovať Stratégiu adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy – aktualizácia z r. 2017 schválenú uznesením vlády SR č.478/2018 aplikovanú na obce v oblasti:
 - prírodného prostredia a biodiverzity,
 - vodného režimu v krajine a vodného hospodárstva,
 - sídelného prostredia a zdravia obyvateľstva,
 - poľnohospodárstva a lesníctva,
 - dopravy, energetiky, priemyslu a podnikania,
 - rekreácie a cestovného ruchu.

C.III. Hodnotenie predpokladaných vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie vrátane zdravia a odhad ich významnosti

(predpokladané vplyvy priame, nepriame, sekundárne, kumulatívne, synergické, krátkodobé, dočasné, dlhodobé a trvalé podľa stupňa územnoplánovacej dokumentácie)

C.III.1 Vplyvy na obyvateľstvo

(počet obyvateľov dotknutých vplyvmi navrhovanej činnosti v dotknutých obciach, zdravotné riziká, sociálne a ekonomické dôsledky a súvislosti, narušenie pohody a kvality života, prijateľnosť činnosti pre dotknuté obce, iné vplyvy)

V riešení Návrhu ÚPN-O Chrástné sa navrhujú také riešenia, u ktorých sa predpokladá pozitívny nepriamy vplyv na zdravie obyvateľov, ktorý spočíva v koncepčnom riešení prípravy územia obce na realizáciu dopravnej a technickej infraštruktúry, sociálnej infraštruktúry a bývania, zložiek a faktorov ovplyvňujúcich kvalitu životného prostredia, ekologickej stability územia, ochrany poľnohospodárskej pôdy. Sú to predovšetkým návrhy na odstránenie negatívnych vplyvov na obytné prostredie v oblasti dopravy, technickej infraštruktúry, environmentálnej infraštruktúry, vytvorenia podmienok pre šport a rekreáciu a celý súbor opatrení a návrhov na revitalizáciu urbanizovaného a krajinného prostredia.

Základným cieľom koncepcie Územného plánu obce bola optimalizácia využitia územia z hľadiska lokalizácie funkcií na nových rozvojových plochách s návrhom kompaktného využitia územia obce formami intenzifikácie, dobudovania a doplnenia využitia územia v racionálnej miere vzhľadom na reálne územnotechnické, ekologické a ekonomické podmienky pri zachovaní optimálneho životného prostredia. V rámci riešenia Návrhu ÚPN-O sa navrhuje niekoľko rozvojových zámerov, ktoré budú mať pozitívny dopad z hľadiska environmentálneho:

- navrhuje sa zlepšovanie kvality bývania s cieľom dosiahnuť vyššiu kvalitatívnu úroveň bývania, t.j. zvýšiť počet bytov na 1000 obyvateľov a znížiť obľobnosť
- navrhuje sa reštrukturalizácia hospodárskeho dvora na agroturistiku,
- navrhuje sa zvýšenie kapacity zaťaženia jestvujúcich distribučných trafostaníc (DTS),
- navrhuje sa rozšírenie kapacity vodojemu,
- navrhuje sa systém odkanalizovania územia a čistenie odpadových vôd,
- navrhujú sa protipovodňové opatrenia,
- navrhuje sa celý rad opatrení na zlepšenie systému obslužných komunikácií a najmä dobudovanie chodníkov pre peších a parkovacích plôch,
- v športe a rekreácii sa navrhuje:
 - navrhuje sa nový športový areál – futbalové a tréningové ihriská, po jednej ploche športu a oddychu v Osade, pri kostole a pri navrhovanej ČOV.
 - sprístupnenie atraktívnych výhľadov na krajinu navrhuje ÚPD cyklo a turistickými trasami a pásmi.
- v oblasti odpadového hospodárstva sa navrhuje zberný dvor a kompostovisko.

C.III.2 Vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery

Na území obce sú evidované svahové deformácie – v k.ú. zosuvy potenciálne a stabilizované a aktívne (izoplochy sú roztrúsené v k.ú.). V ÚPN-O sa navrhuje vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia posúdiť a overiť inžinierskogeologickým prieskumom,

Vplyvy na horninové prostredie z riešenia Návrhu ÚPN-O nevyplývajú. Eliminácia možných negatívnych vplyvov na geomorfologické pomery je riešená návrhom regulatívu, predpisujúcim vykonanie geologického prieskumu pre určenie podmienok zakladania stavieb a iných opatrení v exponovanom teréne.

C.III.3 Vplyvy na klimatické pomery

Nie sú identifikované žiadne negatívne vplyvy tohto typu z koncepcie Návrhu ÚPN-O obce. Naopak, sú premietnuté adekvátne opatrenia vyplývajúce zo Stratégiu adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy – aktualizácia z r. 2017 schválenú uznesením vlády SR č.478/2018.

C.III.4 Vplyvy na ovzdušie

(napr. množstvo a koncentrácia emisií a imisii)

Strategický dokument ÚPN obce Chrástné rozsahom návrhu priestorového usporiadania územia a funkčného využitia plôch má významný nepriamy pozitívny vplyv na kvalitu ovzdušia riešením systémovej plynofikácie u novonavrhovaných lokalít, vytvárajúcim predpoklady pre ekologicky čisté zásobovanie obce

teplom, skvalitnenie miestnej cestnej komunikačnej siete, dopravných závad a parkovania motorových vozidiel a reštrukturalizáciou hospodárskeho dvora. Regulatívy funkčného využitia plôch nevytvárajú podmienky pre umiestnenie zariadení a stavieb, produkujúcich neprípustné koncentrácie emisií a imisii.

Vplyvy na ovzdušie možno predpokladať pri umiestňovaní konkrétnych činností v území. V prípade zámeru umiestnenia prevádzky s potenciálnym vplyvom na ovzdušie, musí prebehnúť proces hodnotenia vplyvov na ŽP podľa tretej časti zákona č. 24/2006 Z.z. v znení neskorších predpisov.

C.III.5 Vplyvy na vodné pomery

(napr. kvalitu, režimy, odtokové pomery, zásoby)

Chrástiansky potok tečie stredom obce v smerovo upravenom koryte s brehovým porastom. Zamokrenia terénu sa zjavujú pri vzájomnom zaústení potokov pod kostolom a Pod medzami.

Pri odvádzaní povrchových vôd z územia ÚPN-O navrhuje opatrenia na zadržiavanie odtoku v území a na zachytávanie plávajúcich nečistôt v záujme zachovania kvality vody v recipiente.

Na zmiernenie veľkej vody sa navrhujú na dvoch bezmenných potokoch severne nad obcou dva suché poldre a nad Osadou, pri plánovanom športovom centre, vodná nádrž.

Ochranu zastavaného územia pred povrchovými vodami z krajiny ÚPN-O navrhuje záchytnými priekopami - rigolmi.

Významný pozitívny vplyv na kvalitu povrchových a podzemných vôd bude mať navrhovaný systém odkanalizovania územia a vybudovanie ČOV.

Strategický dokument ÚPN obce Chrástné má priamy pozitívny vplyv na vodné pomery v území obce.

C.III.6 Vplyvy na pôdu

(napr. spôsob využívania, kontaminácia, pôdna erózia)

V Návrhu ÚPN-O je navrhovaná koncepcia územného rozvoja, ktorá si vyžaduje zodpovedajúci záber poľnohospodárskej pôdy na 15 lokalitách v rozsahu 24,2638 ha (z toho v zastavanom území 9,4664 ha). Záber najkvalitnejšej poľnohospodárskej pôdy je spolu 15,7693 ha.

Návrh záberu poľnohospodárskej pôdy pre iné ako poľnohospodárske využitie je v dokumentácii Návrhu ÚPN-O zdokumentovaný a zdôvodnený. Ide najmä o ornú pôdu, záhrady a trvalé trávnaté porasty. Sú to plochy poľnohospodárskej pôdy mimo zastavaného územia obce aj v zastavanom území obce. Nedochádza k členeniu celistvých plôch poľnohospodársky využívannej pôdy

Riziko intenzívnej vodnej erózie môže byť na svahoch po odstránení vegetačného krytu na lokalitách navrhovaných na výstavbu rodinných domov, najmä na svahoch so strednou sklonitosťou (nad 70), s nízkym obsahom humusu, nestabilnou štruktúrou pôd a vysokým podielom prachových častíc.

C.III.7 Vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy

(napr. chránené, vzácne, ohrozené druhy a ich biotopy, migračné koridory živočíchov, zdravotný stav vegetácie a živočíšstva atď.)

V samotnom riešení dokumentácie Návrhu ÚPN-O obce nie sú identifikované konkrétne negatívne vplyvy na biotopy. Nenavrhujú sa riešenia, ktoré by spôsobovali negatívny zásah do území ochrany prírody a územného systému ekologickej stability.

C.III.8 Vplyvy na krajinu

(štruktúru a využívanie krajiny, scenériu krajiny)

Navrhovaná koncepcia rozvoja obce nemá zásadný dopad na krajinu a jej scenériu. Pri návrhu umiestňovania činností do územia sú rešpektované hodnotovo-významové vlastnosti krajiny integrujúce v sebe prírodné a kultúrne dedičstvo. Návrhom vhodných opatrení sa dosiahne odstránenie, obmedzenie alebo zmiernenie prípadných negatívnych vplyvov, ako aj eliminácia nežiaducich zmien v charakteristickom vzhľade krajiny. Navrhovaná urbanistická kompozícia vychádza z pôvodnej urbanistickej štruktúry obce, ktorú dopĺňa o nové prvky vo vzťahu k jeho priestorovému a funkčnému rozvoju ako aj k zachovaniu a udržiavaniu významných alebo charakteristických črt tejto krajiny vyplývajúcich z jej historického dedičstva a prírodného usporiadania, alebo ľudskej aktivity.

Ďalší rozvoj obce je navrhovaný prevažne na skompaktňovaní zastavaného územia a zhodnocovaní jestv. funkčných plôch. Nové obytné plochy budú dotvárať charakter obce s cieľom uchovať jej harmonický vzťah k prírode a súčasne reagujú na zvýraznenie dopravného sprístupnenia obce. Z hľadiska environmentálneho bude mať realizácia návrhu územného plánu na územie obce pozitívny dopad. Bude potrebné zachovať existujúcu drevinnú zeleň a doplniť ju v zmysle navrhovaných opatrení.

Cieľom územného plánu je vytvoriť predpoklady pre zabezpečenie trvalého súladu všetkých činností na území riešenej obce s osobitným zreteľom na starostlivosť o životné prostredie, dosiahnutie ekologickej rovnováhy a zabezpečenie trvalo udržateľného rozvoja, pre šetrné využívanie prírodných zdrojov a pre zachovanie prírodných, civilizačných a kultúrnych hodnôt. Pre ochranu prírodných prvkov na území obce

a vytváranie optimálneho zastúpenia plôch verejnej zelene v jeho pôdoryse sú zachované všetky významné plochy a zoskupenia prírodných prvkov a vysokej zelene na území obce.

C.III.9 Vplyvy na chránené územia a ochranné pásma

(napr. navrhované chránené vtáčie územia, územia európskeho významu, súvislá európska sústava chránených území (Natura 2000), národné parky, chránené krajinné oblasti, chránené vodohospodárske oblasti], na územný systém ekologickej stability)

V koncepcii rozvoja obce navrhovanej v dokumentácii Návrhu ÚPN-O sú rešpektované všetky územia ochrany prírody a prvky regionálneho systému ekologickej stability sú doplnené o prvky miestneho ÚSES-u.

Výber prvkov zohľadňuje skutočnú potrebu hodnoteného územia relatívne plynulého prechodu prvkov územného systému ekologickej stability od prvkov najvyššej hierarchie (G N-ÚSES, R-ÚSES) po prvky miestneho (lokálneho) územného systému ekologickej stability (M-ÚSES) na základe reálneho zastúpenia v hodnotenom území a ich hierarchického usporiadania v kotre ekologickej stability (na základe poznania a pochopenia a akceptácie funkcie jednotlivých prvkov v krajine).

Regionálny ÚSES okresu Košice-okolie spresňuje priebeh regionálneho biokoridoru RBk12 Mošník – Suchá hora, ktorý prechádza po východnom okraji k.ú. obce. Na severovýchodnej hranici k.ú. sa dotýka regionálne biocentrum RBc3 Suchá hora, ktoré leží na k.ú. obce Čižatice.

V ÚPN-O sú zohľadnené ďalšie ekologicky významné prvky.

- Chrástniansky potok s prítokmi. Prírodzene tečúci podhorský tok s viacerými pravo i ľavostrannými prítokmi v jeho pramennej oblasti.

- Stráň so stabilizovanými stržami porastenými drevinovými porastmi.

- Bunkov - plocha travinno-bylinných porastov na svahu údolia Chrástnianskeho potoka.

Z hľadiska ochrany prírody a krajiny nie sú potrebné špeciálne opatrenia Celkovo treba v území dodržiavať obmedzenia v najnižšom prvom stupni ochrany, v ktorom sa podľa § 12 zákona uplatňujú ustanovenia všeobecnej ochrany prírody a starostlivosti o krajinu podľa druhej časti zákona. Ide o základné práva a povinnosti pri všeobecnej ochrane prírody a starostlivosti o krajinu, všeobecnú ochranu rastlín a živočíchov, ochranu biotopov, ochranu prirodzeného druhového zloženia ekosystémov a preventívne a nápravné opatrenia orgánu ochrany prírody.

Okrem prvkov ÚSES návrh ÚPN-O navrhuje ďalšie opatrenia na revitalizáciu urbanizovaného a krajinného prostredia. V návrhu všetkých funkčných plôch rozvoja obce sú rešpektované ochranné a bezpečnostné pásma, ktoré do katastrálneho územia obce zasahujú.

C.III.10 Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky, vplyvy na archeologické náleziská

V obci nie sú evidované Národné kultúrne pamiatky zapísané ÚZPF SR. Je tu rad, krížov, náhrobných kameňov, zachovalých gánkových domov, studne a pod. Hodnotnými stavbami sú oba kostoly a dom smútku.

Je pravdepodobné, že pri zemných prácach súvisiacich s predmetnou stavebnou činnosťou môžu byť zistené pozitívne archeologické nálezy, resp. archeologické situácie.

V zmysle § 11 zákona č. 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu ÚPN-O navrhuje zaradenie týchto lokálne významných pamiatok do evidencie miestnych pamätihodnosti - kostol r.k., kostol evanjelický a.v., dom smútku a časť verejného cintorína a bývalý židovský cintorín.

C.III.11 Vplyvy na paleontologické náleziská a významné geologické lokality

Na riešenom území sa nevyskytujú.

C.III.12 Komplexné posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti, vzájomných vzťahov a ich porovnanie s platnými právnymi predpismi

Dokumentácia Návrhu ÚPN-O Chrástné je spracovaná v súlade s ustanoveniami zákona č.50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov (stavebný zákon) a vyhlášky č.55/2001 Z.z. o ÚPP a ÚPD. V zmysle §11, odst. 5, písm. c), d) stavebného zákona je cieľom riešenia ÚPN-O okrem iného stanoviť aj:

- zásady a regulatívy starostlivosti o životné prostredie, územného systému ekologickej stability a tvorby krajiny vrátane plôch zelene,
- zásady a regulatívy ochrany a využívania prírodných zdrojov a významných prvkov krajiny.

To znamená, že už v procese tvorby ÚPN-O sú pri návrhu rozvojových zámerov brané do úvahy a hodnotené environmentálne dopady navrhovaných riešení. Z tohto hľadiska hodnotenie predpokladaných vplyvov ÚPD na životné prostredie a zdravie obyvateľov má význam najmä v prípadoch, keď navrhovanou koncepciou rozvoja územia dochádza ku kumulácii vplyvov, ktoré jednotlivito majú zanedbateľný účinok, ale ich kumulatívne pôsobenie je podstatné. Vzhľadom na mierku spracovania ÚPN-O obce (1:5 000) nie je možné na úrovni ÚPN-O riešiť a navrhovať opatrenia na elimináciu tých vplyvov, ktoré si vyžadujú rozbor a návrhy

v podrobnejšej mierke riešenia s konkrétnymi vstupnými údajmi. V riešení Návrhu ÚPN-O sú navrhované funkčné plochy pre rozvojové zámery, ktoré môžu podliehať v zmysle zákona č. 24/2006 Z.z. posúdeniu vplyvov na ŽP (napr. funkčné plochy technickú infraštruktúru) a pre ktoré v štádiu riešenia Návrhu ÚPN-O nie sú relevantné vstupy. Vplyvy týchto rozvojových zámerov môžu byť hodnotené až na základe dokumentácií posudzovania vplyvov na ŽP spracovaných pre konkrétne činnosti v štádiu umiestňovania zámerov na konkrétnych plochách.

Prostredníctvom prerokovania Návrhu ÚPN-O Chrástné v zmysle príslušných ustanovení stavebného zákona a posúdením v zmysle zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov strategických dokumentov na životné prostredie, budú výsledné odporúčania na základe záverov a výsledkov týchto prerokovaní premietnuté do čistopisu Návrhu ÚPN-O obce Chrástné.

C.IV. Navrhované opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie a zdravie

V riešení Návrhu ÚPN-O obce Chrástné sú navrhované opatrenia, ktorých cieľom je eliminovať a minimalizovať existujúce negatívne vplyvy na životné prostredie, resp. predpokladané vplyvy spôsobené navrhovanou koncepciou územného rozvoja obce:

C.IV.1 Opatrenia na riešenie vplyvov na obyvateľstvo

Vplyvy na obyvateľstvo sú eliminované návrhmi na odstránenie súčasných negatívnych vplyvov na obytné prostredie v oblasti dopravy, technickej infraštruktúry, environmentálnej infraštruktúry. Návrhmi na vytvorenie podmienok pre zvýšenie kvality obytného prostredia a celým súborom opatrení a návrhov na revitalizáciu urbanizovaného a krajinného prostredia sa prispeje k skvalitneniu podmienok života obyvateľov obce. Konkrétne návrhy a opatrenia sú popísané v časti C.III.1. Vplyvy na obyvateľstvo.

C.IV.2 Opatrenia pre usporiadanie územia z hľadiska zabezpečenie ekologickej stability a biodiverzity

Pre elimináciu vplyvov na krajinu bude potrebné pri príprave a realizácii rozvojových zámerov navrhovaných v Návrhu ÚPN-O rešpektovať nasledovné ekologické opatrenia:

- zásahy do prírodného i poloprírodného prostredia usmerňovať tak, aby boli zachované všetky prvky územného systému ekologickej stability, resp. aby nedochádzalo k ich znefunkčneniu (napr. zmenou kultúry na ploche prvku väčšej ako 25 %).
- spôsob využitia územia usmerniť tak, aby sa neznížila ekologická kvalita územia
- existujúce stavebné objekty nachádzajúce sa v kontakte s tokom nerozširovať smerom k toku
- zabezpečiť ochranu genofondových lokalít
- zamedzovať neopodstatneným výrubom drevín v miestnych biokoridoroch, predovšetkým v sprievodnej vegetácii tokov. Tie je možné realizovať len v súvislosti so správou toku v prípadoch ohrozujúcich bezpečnú prevádzku toku.
- regulovať zámerné rozširovanie nepôvodných druhov za hranicami zastavaného územia obce, sledovať výskyt, veľkosť populácií a spôsob šírenia nepôvodných druhov a najmä odstraňovať nepôvodné druhy, ktoré sa samovoľne šíria a vytláčajú pôvodné druhy z ich prirodzených biotopov a znižujú biologickú rozmanitosť
- pri ostatných typoch vegetácie je potrebné zabezpečiť ich bežné využívanie, obhospodarovanie a udržiavanie, čím sa zabezpečí zamedzenie zaburinenia plôch a rozširovanie nepôvodných inváznych druhov v prirodzených spoločenstvách v okolitej krajine
- minimalizovať zásahy do plôch biotopov, podmienkou pre realizáciu stavieb na ploche biotopu je súhlas orgánu ochrany prírody
- rekonštrukciu alebo návrh nových 22 kV elektrických vedení riešiť kabelážou v zemi, resp. osadením zábran proti dosadaniu vtáctva na stĺpy vedenia
- zamedziť výrub rozptýlenej zelene,
- zvýšiť podiel nelesnej drevinovej vegetácie
- stabilizovať zosuvné územia a zabezpečiť monitoring
- zabezpečiť výsadbu izolačnej hygienickej vegetácie
- Protierózne a protipovodňové opatrenia
- prirodzené pasienky udržiavať v doterajšom stave, resp. zabezpečiť intenzívnejšie využívanie kvôli primeranému odstraňovaniu biomasy
- uplatňovanie pôvodných druhov drevín pri obnove brehových porastov
- ponechávanie stromov a drevnej hmoty v porastoch (ojedinelo stojacich stromov, skupiny stromov a ležaniny)
- zabezpečiť odstránenie skládok odpadu a zamedziť ich ďalšej tvorbe

C.IV.3 Opatrenia na ochranu prírodných zdrojov a na znižovanie negatívneho pôsobenia stresových javov

- zabezpečiť ochranu prírodných zdrojov
- zabezpečiť ochranu zdrojov pitnej vody - OP I° a II°,
- zabezpečiť ochranu a zlepšenie pôd v optimálnej štruktúre osevov, nepoužívať vysoké dávky hnojív a pesticídov
- chrániť plochy poľnohospodárskych pôd pred eróziou realizáciou systémov ochranných agrotechnických opatrení
- realizovať protierózne opatrenia na ornej pôdy
- zvyšovať podiel nelesnej drevinovej vegetácie výsadbou alejí a remízok
- rešpektovať plochy evidované ako svahové deformačné územia – potenciálne a aktívne zosuvy a vymedziť ich ako plochy vyžadujúce zvýšenú ochranu podľa §12 ods. 4 písm. o) vyhlášky č.55/2001 Z.z.
- v prípade návrhu zástavby na potenciálne zosuvných územiach podmieniť výstavbu vykonaním inžiniersko – geologického prieskumu,
- rešpektovať územie s nízkym až stredným radónovým rizikom, pričom stredné radónové riziko môže negatívne ovplyvniť využitie územia;
- v prípade návrhu zástavby na území s výskytom stredného radónového rizika navrhnúť opatrenia na zamedzenie negatívneho vplyvu žiarenia z prírodného prostredia na zdravie obyvateľov,
- rešpektovať vodohospodárske záujmy v krajine,
- vylúčiť zhoršovanie kvality povrchových a podzemných vôd,
- vybudovať protipovodňové opatrenia – poldre a vodnú nádrž
- v rámci odvádzania dažďových vôd realizovať opatrenia na zadržanie povrchového odtoku v území tak, aby odtok z daného územia do recipienta nebol zvýšený voči stavu pred realizáciou prípadnej navrhovanej zástavby a aby nebola zhoršená kvalita vody v recipiente v súlade s ustanovením § 36 ods. 13 zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách v znení neskorších predpisov a v zmysle požiadaviek NV SR č. 296/2005 Z. z. podľa § 6. t. j. so zabezpečením zachytávania plávajúcich látok,
- realizovať opatrenia na zníženie produkcie odpadov, účinný separovaný zber a zhodnocovanie odpadov,
- navrhnuť zberný dvor a kompostovisko
- zamedziť vhodnými opatreniami znečisteniu organickými a anorganickými druhmi odpadov z priemyselnej a individuálnej činnosti realizovanej v katastrálnom území obce,
- odstrániť z územia živelné skládky tuhého komunálneho odpadu a stavebného odpadu a postihnuté časti územia prijateľným spôsobom rekultivovať,
- lúčno-pasienkové lokality kosiť (spásat) a nelesnú drevinovú vegetáciu chovajúcu sa sukcesne s agresívnym zarastaním v dôsledku absencie kosenia (pasenia) udržiavať v únosnej miere,
- realizovať vybudovanie celoobecnej splaškovej gravitačnej kanalizácie,
- realizovať efektívne spôsoby vykurovania a nové modernejšie zdroje tepla,
- využívať alternatívne zdroje tepla ako bioplynové generátory tepla, tepelné čerpadlá a solárne panely

C.V. Porovnanie variantov zohľadňujúcich cieľ a geografický rozmer strategického dokumentu vrátane porovnania s nulovým variantom.

Pre hodnotenie vplyvu návrhu ÚPN obce Chrástné neboli v Rozsahu hodnotenia, podľa § 8 zákona č. 24/2006 Z.z. určené varianty. Návrh ÚPN obce Chrástné je spracovaný invariantne podľa §22 stavebného zákona.

Porovnanie variantov

Porovnanie Návrhu ÚPN obce Chrástné s nulovým variantom, t.j. so stavom bez ÚPN obce Chrástné:

Funkcia	Nulový variant (súčasný stav, bez ÚPN obce)	Návrh ÚPN-O Chrástné
Bývanie	Umiestňovanie rodinných domov na pozemkoch v zastavanom území obce bez určených pravidiel rozvoja funkčných plôch rodinných domov.	Určuje rozvojové funkčné plochy rodinných domov a pravidiel aktivít, zameraných na stavebnú obnovu existujúcich rodinných domov a na umiestňovanie rodinných domov na navrhovaných funkčných plochách rodinných domov. Rozvojové plochy na bývanie navrhuje prevažne mimo zastavaného územia a v zastavanom území. Sústredené obytné skupiny RD navrhuje ÚPD vo východnej časti (62 RD), severnej časti (35 RD), západnej časti

Funkcia	Nulový variant (súčasný stav, bez ÚPN obce)	Návrh ÚPN-O Chrástné
		(32 RD) a južnej časti obce (29 RD). Ďalšie plochy navrhuje ÚPD v rozptyle.
Občianske vybavenie	Nie sú vyriešené plochy a príslušné technické vybavenie územia pre možné umiestnenie zariadení základného občianskeho vybavenia. V prípade potreby resp. záujmu o umiestnenie zariadenia občianskeho vybavenia nastane improvizácia v podobe hľadania vhodného pozemku, bez poznania širších priestorových a územnotechnických väzieb v území.	Určuje rozvojové plochy základného občianskeho vybavenia, rieši koncepciu urbanistického začlenenia zariadení občianskeho vybavenia do územia obce, koncepciu dopravnej obsluhy zariadení a koncepciu napojenia zariadení na technické vybavenie územia obce. V oblasti občianskeho vybavenia sa navrhuje plocha pre MŠ, rozšírenie ZŠ, nové plochy pre komerčné vybavenie.
Výroba - Poľnohospodárstvo - Priemysel - Výrobné služby	Obec nemá plochy výrobných aktivít v katastrálnom území obce. Aktivita výrobných služieb sa umiestňujú spravidla na pozemkoch existujúcich rodinných domov, čo v niektorých prípadoch môže znamenať vznik susedských konfliktných situácií.	Určuje pravidlá pre umiestnenie vybraných zariadení výrobných služieb na plochách rodinných domov. HD navrhuje na reštrukturalizáciu (agroturistika).
Rekreácia a šport	Chýbajúce športovo rekreačné plochy a zariadenia.	Navrhuje sa na východnom okraji nový športový areál – futbalové a tréningové ihriská, po jednej ploche športu a oddychu v Osade, pri kostole a pri navrhovanej ČOV. Zachováva jestv. plochy záhradkárskej rekreácie. Sprístupnenie atraktívnych výhľadov na krajinu navrhuje ÚPD cyklo a turistickými trasami a pásmi.
Zeleň	Existujúce záhrady v zastavanom území obce k 1.1.1990, obecné pohrebiska, rurálna zeleň v extraviláne katastrálneho územia obce (pobrežná zeleň vodných tokov, remízy zelene na honoch poľnohospodárskej pôdy)	Rozširuje sa plošný rozsah verejnej zelene a ochrana existujúcich plôch pobrežnej zelene v urbanistickej štruktúre plôch určených na zastavanie, doplnenie drobnej architektúry.
Doprava	Existujúca cesta III. triedy č. 3326 a sieť miestnych komunikácií s nevyhovujúcimi technickými parametrami pre príslušné kategórie miestnych komunikácií. Chýbajúce chodníky pre peších a nedostatočné kapacity odstavňových plôch.	Určuje funkčné triedy a kategórie existujúcich a navrhovaných miestnych komunikácií v závislosti na ich dopravnej záťaži v urbanistickej štruktúre obce, rieši trasy peších a cyklistických komunikácií vo vzájomných funkčno-prevádzkových väzbách.
Technické vybavenie územia - zásobovanie vodou - odkanalizovanie	Obec je zásobovaná pitnou vodou z verejného vodovodu, s možnosťou jeho rozširovania bez dobudovania akumulčných vodojemov. Obec nie je odkanalizovaná, splašky sa zneškodňujú v žumpách.	Rieši rozšírenie verejnej vodovodnej siete a zvýšenie kapacity vodojemu. Navrhuje koncepciu odkanalizovania obce do celoobecnej splaškovej kanalizácie, s odvedením splaškových vôd do navrhovanej ČOV.
Technické vybavenie územia - zásobovanie energiami	Obec je zásobovaná elektrickou energiou a je plne plynofikovaná	Rieši rozšírenie verejnej siete NN pre zásobovanie funkčných plôch elektrickou energiou a rozšírenie STL plynovodu pre zásobovanie funkčných plôch plynom. Navrhuje zvýšenie výkonu jestvujúcich TS a návrh nových TS.
Ochrana životného prostredia	Kvalita životného obce je ovplyvnená: Negatívne: - nevyhovujúcim technickým stavom miestnych komunikácií - chýbajúcimi pešími chodníkmi - chýbajúcim odkanalizovaním obce - chýbajúcim zberným dvorom, kompostoviskom Pozitívne: - nenarušenou pôvodnou krajinou štruktúrou v extraviláne obce	Rieši koncepciu rozvoja dopravnej siete, koncepciu odkanalizovania obce, zberný dvor a kompostovisko, chráni pôvodnú krajinnú štruktúru v extraviláne obce, definuje M-ÚSES. Navrhuje vybudovanie ochranné protipovodňové stavby.

C.VI. Metódy použité v procese hodnotenia vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie a zdravie a spôsob a zdroje získavania údajov o súčasnom stave životného prostredia a zdravia

V procese hodnotenia vplyvov ÚPN obce Chrastné na životné prostredie obce a zdravie jej obyvateľov bola použitá metóda analýzy navrhutej koncepcie územného rozvoja obce .

Základné zdroje údajov o súčasnom stave životného prostredia:

- Prieskumy a rozborov pre ÚPN-O obce Chrastné
- Zadanie pre vypracovanie ÚPN-O Chrastné a výsledky jeho prerokovania
- Návrh ÚPN-O Chrastné
- ÚPN VÚC Košického kraja a jeho zmeny a doplnky
- Krajská koncepcia starostlivosti o životné prostredie
- aktualizovaný R-ÚSES okresu Košice - okolie (2019)
- Atlas krajiny SR

Na základe týchto podkladov boli formulované údaje o vstupoch a výstupoch na územie, v rozsahu ktorého je riešený Návrh ÚPN-O Chrastné a súvisiace charakteristiky a hodnotenia vplyvov na životné prostredie.

C.VII. Nedostatky a neurčitosti v poznatkoch, ktoré sa vyskytli pri vypracovávaní správy o hodnotení

Vo vzťahu k stupňu posudzovanej ÚPD a mierke riešenia (1:5000) sa v procese spracovania správy o hodnotení tohto strategického dokumentu vyskytuje veľa neurčitostí, najmä z dôvodu nedostatku vstupných informácií súvisiacich s očakávanými vplyvmi na životné prostredie, ktoré môžu nastať pri realizácii rozvojových zámerov na navrhovaných funkčných plochách a pri umiestňovaní konkrétnych činností a stavieb v území. Istá neurčitosť môže vyplývať aj z faktu, že správa o posúdení vplyvov na životné prostredie sa spracúva pred ukončením procesu prerokovania Návrhu ÚPN-O, kedy nie sú známe stanoviská kompetentných orgánov štátnej správy a ďalších zainteresovaných organizácií a inštitúcií, a ani postoj verejnosti, k navrhutej koncepcii riešenia.

Vo väčšine aspektov hodnotenia vplyvov na životné prostredie nie je možné v správe jednoznačne vyhodnotiť dopad navrhovanej koncepcie na životné prostredie a odporúčať riešenia, ktoré budú zapracované do čistopisu Návrhu riešenia ÚPN-O. V tomto zmysle túto správu treba považovať ako východiskový podklad pre vypracovanie dokumentov pre posudzovanie vplyvov na životné prostredie konkrétnych činností, stavieb a rozvojových zámerov, ktoré podliehajú posúdeniu v zmysle zákona č. 24/2006 Z.z. a jeho noviel .

C.VIII. Všeobecne záverečné zhrnutie

Návrh Územného plánu obce Chrastné je spracovaný v súlade s nadradenou územnoplánovacou dokumentáciou ÚPN VÚC Košického kraja v znení neskorších zmien a doplnkov. Hlavným cieľom obstarania ÚPN-O je v súlade s §11 stavebného zákona stanoviť:

- zásady a regulatívy priestorového usporiadania a funkčného využívania územia obce v nadväznosti na okolité územie,
- prípustné, obmedzené a zakázané funkčné využívanie plôch,
- zásady a regulatívy starostlivosti o životné prostredie, územného systému ekologickej stability a tvorby krajiny, vrátane plôch zelene,
- zásady a regulatívy ochrany a využívania prírodných zdrojov, kultúrohistorických hodnôt a významných krajinných prvkov,
- zásady a regulatívy verejného dopravného a technického vybavenia a občianskeho vybavenia.

Posudzovaný Návrh ÚPN-O Chrastné tieto ciele napĺňa. Predmetom riešenia sú aj tie aspekty, ktoré sa procesom posudzovania strategických dokumentov podľa zákona 24/2006 Z.z. sledujú, t.j. predchádzať, eliminovať a minimalizovať negatívne vplyvy navrhovanej koncepcie územného rozvoja obce na životné prostredie. V záväznej časti Návrhu ÚPN-O sú stanovené zásady a regulatívy, ktoré tieto aspekty riešenia potvrdzujú.

Cieľom spracovania Návrhu ÚPN-O obce je odstránenie urbanistických, dopravných a environmentálnych závad a posilnenie ekologickej stability krajiny. Navrhnutá koncepcia priestorového usporiadania a funkčného využitia územia vnáša poriadok do urbanistickej štruktúry zastavaného územia obce s využitím jeho rozvojového potenciálu a vytvára všeobecne zrozumiteľné pravidlá na tvorbu a ochranu životného prostredia obce. V tomto štádiu nie sú známe konkrétne údaje o budúcich investíciách umiestňovaných na navrhovaných funkčných plochách, je posúdenie vplyvov navrhovanej koncepcie rozvoja obce iba „predbežné“, s množstvom neurčitostí. Preto až v ďalších etapách posudzovania vplyvov na životné prostredie, pri realizácii navrhovanej koncepcie

rozvoja, bude možné navrhovať adekvátne opatrenia na riešenie konkrétnych vplyvov, ktoré s realizáciou koncepcných zámerov súvisia.

C.IX. Zoznam riešiteľov a organizácií, ktoré sa na vypracovaní správy o hodnotení podieľali

Spracovateľ správy: Ing. arch. Agnesa Hoppanová, Jenisejská 1/A, 04 001 Košice

.....

Spolupráca: Ing. arch. Dušan Burák, Architektonické štúdio ATRIUM, Mlynská 23,
040 01 Košice

C.X. Zoznam doplňujúcich analytických správ a štúdií, ktoré sú k dispozícii u navrhovateľa a ktoré boli podkladom na vypracovanie správy o hodnotení

- Prieskumy a rozbor pre ÚPN-O obce Chrastné
- Zadanie pre vypracovanie ÚPN-O Chrastné a výsledky jeho prerokovania
- Návrh ÚPN-O Chrastné
- ÚPN VÚC Košického kraja a jeho zmeny a doplnky
- Krajská koncepcia starostlivosti o životné prostredie
- aktualizovaný Regionálny územný systém ekologickej stability okresu Košice - okolie (2019)

C.XI. Dátum a potvrdenie správnosti a úplnosti údajov
(podpisom, pečiatkou oprávneného zástupcu navrhovateľa)

Chrastné, november 2023

.....

Mgr. Štefan Hudáček
starosta obce Chrastné